

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์
ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา
และแนวทางการปรับใช้
พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478
กับการพนันออนไลน์

ปิยอร เปลี่ยนผดุง

แผนงานสนับสนุนศูนย์วิจัยปัญหาการพนัน
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

บทนำ

การพนันเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีมานาน และดำเนินสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งยังเป็นปรากฏการณ์ร่วมกันของหลายสังคม สิ่งหนึ่งที่น่ามาใช้ในการควบคุมการพนันซึ่งถูกพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมหลายด้านตามมา คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการพนัน แต่เนื่องจากการพนันนั้นเป็นกิจกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในบางครั้ง ผู้บังคับใช้กฎหมายก็ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการพนันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อโลกปัจจุบันมีเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยสำคัญในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตนี้มีลักษณะพิเศษ คือ มีขอบเขตที่กว้างขวาง และทำให้คนที่อยู่ต่างสถานที่สามารถติดต่อและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้มากขึ้น ในขณะเดียวกันการพนันก็ได้พัฒนารูปแบบจากการเล่นในโลกจริง ซึ่งนักพนันต้องติดต่อสัมพันธ์และเล่นพนันกันโดยเห็นหน้าหรืออยู่ในสถานที่เดียวกัน มาเป็นการพนันออนไลน์ ที่ทำให้ผู้เล่นการพนันสามารถเข้าถึงการพนันรูปแบบต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น แม้ว่ากฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการพนันนั้นจะครอบคลุมถึงรูปแบบการพนันบางประเภท แต่ในการควบคุมปราบปราม หรือดำเนินการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการพนันนั้น ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่เนื่องจากปัญหาเชิงเทคนิคคอมพิวเตอร์ และมาตรการที่จะนำมาปรับใช้กับการพนันออนไลน์นั้นยังไม่ชัดเจน

ในประเทศไทยนั้น การพนันออนไลน์เป็นการพนันอีกรูปแบบหนึ่งที่คนไทยสามารถเข้าถึงได้ง่าย และยังไม่มียกกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้ในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวโดยตรง แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการพนัน แต่ก็ยังเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงลักษณะการกระทำความผิดและอัตราโทษที่จะได้รับเท่านั้น มิได้รวมไปถึงวิธีการในการรวบรวมพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีลักษณะพิเศษคือเป็นพยานหลักฐานที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และการเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์และข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์อันเป็นพยานหลักฐานสำคัญประกอบการพิจารณาคดีด้วย และแม้ในพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จะได้บัญญัติถึงหน้าที่ของผู้ให้บริการในการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์และการจราจรคอมพิวเตอร์ และรวมไปถึงอำนาจในการสอบสวนและรวบรวม

พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งยังเป็นปัญหาว่าจะนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาปรับใช้กับการพนันออนไลน์ได้หรือไม่ โดยเฉพาะในกรณีระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งเว็บไซต์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเนื่องมาจากการพนันออนไลน์

เนื่องจากการพนันออนไลน์นั้น ถือเป็นการกระทำความผิดกฎหมายอาญาแต่ทว่ามีสถานที่ในการเกิดคดีบนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีความแตกต่างจากพื้นที่เกิดเหตุทางกายภาพทั่วไป ประกอบกับมีการนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาพิจารณาประกอบในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ จึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมวิทยาทางอินเทอร์เน็ตและอาชญาวิทยาทางอินเทอร์เน็ตก่อนเป็นเบื้องต้น เพื่อให้เข้าใจสภาพการเกิดและลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และพิจารณาต่อมาว่า การพนันออนไลน์นั้นมีลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และถือเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรือไม่ อย่างไร จากนั้น จึงจะได้พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการพนันและกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในขั้นตอนถัดมา

ในส่วนของข้อกฎหมายที่จะนำปรับใช้กับการพนันออนไลน์นั้น งานวิจัยนี้ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ กฎหมายที่บังคับใช้ภายในประเทศไทย และกฎหมายที่บังคับใช้ในต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ กฎหมายของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเป็นประเทศที่มีการออกกฎหมายที่นำมาบังคับใช้แก่กรณีการพนันออนไลน์โดยตรง เพื่อศึกษาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ หรือบทบัญญัติทางกฎหมายที่จะนำมาใช้กับการควบคุมการพนันออนไลน์ในประเทศไทยอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 1

การพนันออนไลน์กับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงสังคมวิทยาและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญาวิทยาทางอินเทอร์เน็ต ความหมายและประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และความเกี่ยวข้องระหว่างการพนันออนไลน์และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงประเภทของผู้เล่นพนันออนไลน์เพื่อทำความเข้าใจลักษณะทางอาชญาวิทยาของการพนันออนไลน์เพื่อพิจารณาหาแนวทางปรับใช้กฎหมายการพนันและกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะได้อีกต่อไป

สังคมวิทยาทางอินเทอร์เน็ต

พื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต (cyberspace) มีความแตกต่างจากพื้นที่ทางกายภาพของสังคมในความเป็นจริง โดยพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) เป็นพื้นที่ที่สามารถขยายขอบเขตได้ไม่จำกัด 2) เป็นพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของข้อมูลอย่างอิสระ และ 3) อาจมีลักษณะของการกำหนดมิติหรือขอบเขตบางประการในเชิงนามธรรมได้¹

ด้วยลักษณะดังกล่าว ความเคลื่อนไหวทางสังคมบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต จึงมีความแตกต่างบางประการจากสังคมในความเป็นจริง และในปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไปสู่พื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตและการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่ยุคข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทำให้ต้องทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย² ศาสตร์หนึ่งที่มีการพัฒนาขึ้นและถูกนำมาใช้ใน

---

¹Francis Heylighen, (1994), Cyberspace, Principia Cybernetica Web. [Online] <http://pespmc1.vub.ac.be/CYBSPACE.html>

² Gary Stringer. (2008). *Conceptual Issues in Cyberspace*. University of Exeter, p. v.

การศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าว คือ สังคมวิทยาทางอินเทอร์เน็ต (Cyber Sociology หรือ Sociology of the internet)³

สังคมวิทยาทางอินเทอร์เน็ต (Cyber Sociology หรือ Sociology of the internet)⁴ เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางสังคม การติดต่อสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมเสมือน (virtual community) และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือวัฒนธรรม และเนื่องจากวิชาสังคมวิทยาเป็นวิชาที่มุ่งเน้นในการศึกษาชีวิตทางสังคมของมนุษย์ กลุ่มคน รวมถึงกฎเกณฑ์และกระบวนการทางสังคม การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคมทางอินเทอร์เน็ต และกฎเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในทางอินเทอร์เน็ต เช่น อาชญวิทยาทางคอมพิวเตอร์ และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์จึงอาจถือได้ว่า เป็นแขนงหนึ่งในการศึกษาสังคมวิทยาทางอินเทอร์เน็ตเช่นกัน

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร้พรมแดน ค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงกิจกรรมออนไลน์ไม่มาก และการใช้นามแฝงไม่แสดงตัวตนที่แท้จริงได้ ทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในพื้นที่ทางกายภาพไปปรากฏอยู่บนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต และเนื่องจากพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่มีพรมแดนในการเข้าถึง ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาการไม่สามารถจับกุมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตได้⁶ ทำให้ต้องมีการควบคุมและเฝ้าระวังพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เหล่านั้นบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย

กิจกรรมหรือพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตประการหนึ่งและเป็นปรากฏการณ์สำคัญในปัจจุบัน ก็คือ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์

---

³ Albert Benschop (2002), "Peculiarities of Cyberspace," **Building Blocks for an Internet Sociology** [Online] http://www.sociosite.org/index_en.php

⁴ Albert Benschop, *Ibid.*

⁵ ไม่ทราบผู้แต่ง, **วิชาสังคมวิทยา**. [online] <http://www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/deviansocio47.htm>

⁶ Daniel E. Greer, "The Physics of Digital Law" in **Cybercrime**, Jack Balkin, et al. eds., NYU Press 2007

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (cybercrime, computer crime, electronic crime, information crime, หรือ virtual crime) ได้แก่ การก่ออาชญากรรมซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ เป็นเป้าหมาย หรือเป็นสถานที่ในกระทำความผิด⁷

ความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์มีความหลากหลายและมีขอบเขตของอาชญากรรมในหลายระดับ เช่น อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ คือ การก่ออาชญากรรมซึ่งกระทำโดยใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาชญากรรมที่ว่านี้ มีความหมายตั้งแต่การดาวน์โหลดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ผิดกฎหมาย ไปจนถึงการใช้เทคนิคทางคอมพิวเตอร์ในการขโมยเงินจากบัญชีออนไลน์ของผู้อื่น อาชญากรรมคอมพิวเตอร์มุ่งการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือไม่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินก็ได้ เช่น การสร้างไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือนำข้อมูลทางธุรกิจของผู้อื่นมาเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น⁸

ในบางกรณีนั้น อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ยังหมายความรวมถึง การขโมยข้อมูลส่วนตัวของบุคคล การลักลอบดักจับหรือสอดส่องการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชนอีกด้วย⁹

ลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์มีความแตกต่างจากอาชญากรรมโดยทั่วไปหรืออาชญากรรมในทางกายภาพ (real-world crime หรือ traditional crime) ดังต่อไปนี้¹⁰

⁷ Kim Taipale. (2009). "UNIT 01: Overview, What is Cybercrime?" **Cybercrime, Cyberterrorism, and Digital Law Enforcement**. [online] <http://www.information-retrieval.info/cybercrime/index01.html>

⁸ Cybercrime is criminal activity done using computers and the Internet. This includes anything from downloading illegal music files to stealing millions of dollars from online bank accounts. Cybercrime also includes non-monetary offenses, such as creating and distributing viruses on other computers or posting confidential business information on the Internet. (Techterm (website), "Cybercrime", [Online] <http://www.techterms.com/definition/cybercrime>)

⁹ Magaret Rouse. (2010). "Cybercrime", [Online] <http://searchsecurity.techtarget.com/definition/cybercrime>

¹⁰ John L. McMullan and Aunshul Rege. (2010). "Online crime and internet gambling." **Journal of Gambling** , Issues: Issue 24, July 2010, p. 70

1. **ลักษณะทางกายภาพของการกระทำความผิด :** อาชญากรรมโดยทั่วไป สามารถมองเห็นและประเมินการกระทำความผิดได้ในทางกายภาพ ส่วนอาชญากรรมคอมพิวเตอร์อาจไม่ปรากฏการกระทำของผู้กระทำต่อเหยื่อในทางกายภาพ
2. **การกระทำความผิด :** อาชญากรรมโดยทั่วไป มีการกระทำความผิดได้ที่ละกรรม ส่วนอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น ผู้กระทำความผิดสามารถกระทำความหลายกรรมได้อย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายหลายรายได้ในช่วงเวลาอันสั้น
3. **สถานที่ในการกระทำความผิด :** อาชญากรรมโดยทั่วไป ถูกจำกัดในเรื่องขอบเขตและลักษณะทางกายภาพของสถานที่ในการกระทำความผิด ส่วนอาชญากรรมคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นในสถานะแวดล้อมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งยากแก่การสืบสวนสอบสวนและแสวงหาหลักฐาน
4. **กระบวนการดำเนินคดี :** อาชญากรรมโดยทั่วไป ดำเนินคดีโดยองค์กรที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งพิจารณาแหล่งข้อมูลจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ส่วนอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น องค์กรที่บังคับใช้กฎหมายอาจไม่สามารถหาข้อมูลจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ เพราะเป็นการยากที่จะพิสูจน์ตัวบุคคลที่กระทำความผิดและรูปแบบเฉพาะตัวของการกระทำความผิดได้

ขอบเขตของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (Topology of Cybercrime)

จากความหมายหรือคำนิยามของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า อาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น มีความหมายที่กว้างขวางมาก และมีลักษณะการกระทำที่เข้าข่ายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ได้หลายรูปแบบ

โดยหลักการแล้ว คำว่าอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น มักจะหมายความเฉพาะการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้หรือเป็นการกระทำต่อคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์¹¹ หรือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อโจมตีระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลที่อยู่บนระบบ

---

¹¹ Kim Taipale. *Ibid.*

ดังกล่าวโดยตรง¹² เช่น การลักลอบเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ (Hacking) การดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Sniffing) เป็นต้น

ขอบเขตของการกระทำที่จัดเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ สามารถแบ่งออกได้ 2 ส่วน¹³ ¹⁴คือ

1. อาชญากรรมที่มีคอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมายและกระทำต่อคอมพิวเตอร์โดยตรง เช่น การใช้โปรแกรมไม่พึงประสงค์ (malicious software) อย่างไวรัสคอมพิวเตอร์ในการโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น การกระทำที่เป็นการขัดขวางการทำงานของเซิร์ฟเวอร์ของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น เป็นต้น
2. อาชญากรรมที่อาศัยเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ โดยมีเป้าหมายอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์อื่น ๆ เช่น การขโมยข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล การล่อลวงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น เป็นต้น

อย่างไรก็ดี มีการใช้คำว่าอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในความหมายที่กว้างขึ้น โดยหมายความรวมถึง หมายถึงการกระทำที่ผิดกฎหมายใด ๆ ซึ่งอาศัยหรือมีความเกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่าย¹⁵ หรืออาศัยระบบคอมพิวเตอร์ในการเก็บพยานหลักฐานในการก่อความผิดอื่นที่ไม่ใช่การกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์โดยตรง¹⁶ เช่น การฟอกเงิน การหลอกลวงเอาข้อมูลส่วนบุคคลทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่การกระทำในลักษณะนี้ ไม่ถือเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในความหมายอย่างเป็นทางการ ทว่าเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ (computer-related crime) มากกว่า

¹² ไมโครซอฟท์ประเทศไทย (เว็บไซต์). อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ประเภทต่างๆ. [online] <http://www.microsoft.com/thailand/piracy/cybercrime.aspx>

¹³ West Bengal Police Department, **Computer Crime**. [online] <http://www.emdp.in/cyber-crime>

¹⁴ Cory Janssen, “Cybercrime”, [Online] <http://www.techopedia.com/definition/2387/cybercrime>

¹⁵ ไมโครซอฟท์ประเทศไทย (เว็บไซต์). อ้างแล้ว.

¹⁶ Kim Taipale. *Ibid.*

รูปแบบการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

รูปแบบหรือลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรือการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์อาจแบ่งออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้¹⁷

1. มีคอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมายในการก่ออาชญากรรม (Computer as Crime “Targets”) เช่น การลักทรัพย์เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ ชิ้นส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. อาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการก่ออาชญากรรมในรูปแบบดั้งเดิม (Facilitation of “Traditional” Crimes) คือ มีการก่ออาชญากรรมอื่น ๆ อยู่เดิมแล้วซึ่งเป็นการก่ออาชญากรรมบนพื้นที่ทางกายภาพ แต่ใช้คอมพิวเตอร์มาอำนวยความสะดวกในการก่ออาชญากรรมนั้นต่อไป เช่น ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลลูกค้ายาเสพติด เป็นต้น

3. มุ่งก่ออาชญากรรมกับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ (Computer-unique Crime) เช่น การสร้างให้ไวรัสคอมพิวเตอร์ให้แพร่ระบาดไปในระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยมีเจตนาที่จะสร้างความเสียหาย การลักลอบเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ (Hacking) การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4. อาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม (Computer as “Instrumentality” of Crimes) การกระทำในลักษณะนี้เป็นการขยายความสามารถในการก่ออาชญากรรมรูปแบบดั้งเดิมโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการโอนเงินจากบัญชีธนาคาร จากบัญชีหนึ่งไปเข้าอีกบัญชีหนึ่งโดยมีเจตนาทุจริต ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเป็นเจ้าของรับพนันเอาทรัพย์สิน หรือ ใช้คอมพิวเตอร์ในการเผยแพร่เอกสาร สิ่งพิมพ์ รูปภาพที่มีลักษณะผิดกฎหมาย เป็นต้น

¹⁷ ญาณพล ชัยยืน. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer –Related Crime). [Online]

<http://elearning.aru.ac.th/4000108/hum07/topic3/linkfile/print5.htm>

ลักษณะของการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

จากความหมาย ขอบเขต และรูปแบบของการแบ่งประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ข้างต้น จึงอาจจำแนกลักษณะของการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

1. **อาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยแท้ (Computer Crime)** คือ อาชญากรรมที่มีคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมายโดยตรง ซึ่งการก่ออาชญากรรมในลักษณะนี้ มีการใช้วิธีการหรือเทคนิคทางคอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิด เช่น การลักลอบเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น การทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น การขัดขวางการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น หรือการโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น เป็นต้น
2. **อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Related Crime)** คือ การก่ออาชญากรรมอื่น ๆ ที่ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดอื่น ๆ เช่น การสะกดรอยตามทางอินเทอร์เน็ต (cyberstalking) การส่งข้อความข่มขู่บุคคลอื่นทางอินเทอร์เน็ต หรือการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารของเด็ก (child pornography) เป็นต้น¹⁸ และยังหมายความรวมถึงการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ ความลับทางการค้า และการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยผิดกฎหมายอีกด้วย¹⁹

นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติได้จำแนกประเภทของการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์เอาไว้ ดังนี้²⁰

- ก) การก่อวินทางอินเทอร์เน็ต และการปลอมแปลงข้อมูลหรือทำเอกสารข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตอันเป็นเท็จ²¹
- ข) การขโมยข้อมูล การฉ้อโกงทางอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการเข้าถึงข้อมูลทางธนาคารหรือระบบการเงิน และโยกย้ายเงินทุนทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมิชอบ²²

¹⁸ Purdue University Police Department, **Computer Related Crime**, [Online] <http://www.purdue.edu/police/assistance/know/computer.htm>

¹⁹ **The Florida Statutes 2012**, Title XLVI, Chapter 815, Computer related crime

²⁰ UNODC (2005), **Computer Related Crime**, Fact Sheet 6, The Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice, 18-25 April 2005, Bangkok, Thailand

²¹ Electronic vandalism and professional forgery or counterfeiting

- ค) การใช้คอมพิวเตอร์ในการทำการค้าทางไกลและการลงทุนในลักษณะหลอกลวงให้ผู้อื่นหลงเชื่อ²³
- ง) การปลอมแปลงหน้าเว็บไซต์เพื่อหลอกลวงเอารหัสผ่านจากผู้ใช้ (Phishing) หรือการทำอีเมลหรือข้อความหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (spoofing spam) เพื่อทำให้บุคคลที่ได้รับอีเมลหรือข้อความเข้าใจผิดว่าเป็นข้อมูลจากเว็บไซต์จริง และยอมให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลไป²⁴
- จ) การนำเข้าสู่ระบบและเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นอันตราย²⁵ แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ในลักษณะที่เป็น ‘ความบันเทิงสำหรับผู้ใหญ่’ (Adult Entertainment) หรือการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ
- ฉ) การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการโฆษณาหรือเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง แบ่งแยกเชื้อชาติ รวมไปถึงการใช้สื่อเป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการก่อการร้าย²⁶

ประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

ในปัจจุบัน การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท²⁷ ได้แก่

1. การกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ (traditional types of original offense) เช่น การฉ้อโกง เป็นต้น

---

²² Theft or fraud, for instance, hacking attacks on banks or financial systems, and fraud involving transfers of electronic funds

²³ Computers are used to facilitate a wide range of telemarketing and investment fraud involving deceptive practices

²⁴ “Phishing” or “spoofing spam” is the construction of e-mail messages with corresponding web pages designed to appear as existing consumer sites

²⁵ Dissemination of illegal and harmful material

²⁶ the Internet being used for dissemination of hate propaganda and xenophobic materials, evidence suggests that the Internet has been used to facilitate terrorist financing and distributing terrorist propaganda

²⁷ Ian Walden, ‘Computer Crime and Information Misuse,’ in Chris Reed and John Angel (2007), **Computer Law** (6th edition, Oxford: Oxford University Press), p. 553-554

2. เนื้อหาในคอมพิวเตอร์เป็นความผิด (content-related crimes) เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือตามปกติ แต่เนื้อหา (content) ที่ปรากฏอยู่ในสื่อคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่ขัดต่อกฎหมาย เช่น ภาพลามกอนาจาร หรือเป็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น
3. อาชญากรรมต่อการใช้งานตามปกติของคอมพิวเตอร์ (computer integrity crimes) ได้แก่ การโจมตีความเป็นเอกภาพ ความเป็นส่วนตัว และความพร้อมใช้งาน (integrity, confidentiality, and availability) ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการรักษาความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์

ในกรณีที่เนื้อหาในคอมพิวเตอร์เป็นความผิดนั้น เป็นกรณีที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมเนื้อหาสาระที่ปรากฏอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะกรณีที่ต้นทางหรือที่มาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นอยู่ในต่างประเทศ²⁸

พฤติกรรมกรรมการกระทำอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

แม้จะมีการจัดประเภทของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เอาไว้ในหลายลักษณะ เช่น นักเจาะระบบ (Hacker หรือ Cracker) แต่โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นการจัดประเภทตามลักษณะความผิดที่ได้กระทำลงไป ในทางคอมพิวเตอร์ แต่ยังไม่มีการอธิบายในภาพรวมสำหรับที่มาของพฤติกรรมของบุคคลที่หันมากระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

ชัยชันการ (Jaishankar, 2008) นักอาชญาวิทยาคอมพิวเตอร์จึงได้เสนอทฤษฎีที่นำมาใช้ในการอธิบายแนวโน้มในการเกิดขึ้นของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรือ การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ คือ “ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่” (Space Transitional Theory)²⁹ ขึ้น เพื่อใช้ในการอธิบายพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการกระทำความผิด

ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่ในทางอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ มีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นว่า บุคคลอาจประพฤตินในพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตแตกต่างจากในพื้นที่ทางกายภาพ ซึ่งความประพฤติ

²⁸ *Ibid*, 561

²⁹ Jaishankar K., (2007). “Establishing a Theory of Cyber Crimes”, *International Journal of Cyber Criminology*, Vol. 1 Issue 2 July 2007, p. 7

บางอย่างนั้นอาจนำไปสู่การกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ และใช้ในการอธิบายรูปแบบการกระทำผิดของอาชญากรทางคอมพิวเตอร์ด้วย³⁰

ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยสมมุติฐาน 7 ประการ³¹ คือ

1. บุคคลที่เก็บกดพฤติกรรมที่จะกระทำความผิดเอาไว้ในพื้นที่ทางกายภาพ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางจิตวิทยา หรือด้วยสถานะ หรือตำแหน่ง มีความโน้มเอียงในการที่จะกระทำความผิดในพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต
2. การระบุด้านบุคคลที่ขี้ดขุ่น การกลมกลืนไปกับบุคคลอื่น ๆ โดยไม่แสดงตัวอย่างชัดเจน และการขาดปัจจัยในการตรวจสอบปราบปรามในพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดมีทางเลือกที่จะกระทำความผิดในทางคอมพิวเตอร์
3. การกระทำความผิดในพื้นที่ทางคอมพิวเตอร์มีแนวโน้มที่จะถูกส่งต่อไปยังพื้นที่ทางกายภาพและการกระทำความผิดในพื้นที่ทางกายภาพก็มีแนวโน้มที่จะถูกส่งต่อมายังพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตด้วยเช่นกัน
4. ความเสี่ยงภัยในการเข้าไปกระทำความผิดในพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตที่จะเกิดขึ้นบางช่วงเวลา (intermittent venture) และธรรมชาติของพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้มีโอกาสที่จะหลบหนีได้ง่าย
5. บุคคลที่ไม่รู้จักกันมีแนวโน้มจะรวมตัวกัน และร่วมมือกันกระทำความผิดทางอินเทอร์เน็ต และกลุ่มคนที่มีการรวมตัวกันกระทำความผิดในพื้นที่ทางกายภาพอยู่เดิมแล้ว มีแนวโน้มจะกระทำความผิดร่วมกันในพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย
6. บุคคลที่อยู่ในสังคมปิดมีแนวโน้มในการกระทำความผิดบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตมากกว่าบุคคลที่มาจากสังคมที่เปิดกว้าง และ

---

³⁰ P.Danquah & O.B. Longe, (2011). **An Empirical Test of the Space Transition Theory of Cyber Criminality: The Case of Ghana and Beyond.** Afr J. of Comp & ICTs. Vol 4, No. 2.) p. 37

³¹ Jaishankar K., (2008). **Space Transition Theory of Cyber Crimes.** [online] <http://www.sascv.org/drjaishankar/theory.html>

7. บรรทัดฐานของสังคมและค่านิยมในพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตที่ขัดแย้งกันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้

นอกจากทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่ที่อาจนำมาอธิบายพฤติกรรมการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์แล้ว ยังมีข้อพิจารณาขององค์กรสืบสวนอาชญากรรมแห่งชาติของสหราชอาณาจักร (National Criminal Intelligence Service หรือ NCIS) ที่อาจนำมาพิจารณาว่าการกระทำใดนับว่าเป็นการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ด้วย โดยข้อพิจารณานี้มีแนวคิดพื้นฐาน คือ เมื่อการกระทำใดถูกพิจารณาว่าเป็นการกระทำความผิดโดยที่ไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์แล้ว การกระทำนั้นย่อมเป็นความผิดด้วยในกรณีที่คอมพิวเตอร์มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นด้วย³²

การพนันออนไลน์กับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์

จากแนวคิดและทฤษฎีด้านอาชญาวิทยาคอมพิวเตอร์และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่กล่าวไว้ข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาในส่วนของกรณีการพนันออนไลน์นั้น การพนันที่ไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทยอยู่แล้ว หากใช้หลักพิจารณาขององค์กรสืบสวนอาชญากรรมแห่งชาติของสหราชอาณาจักร เนื่องจากการพนันที่ได้กระทำในสถานะที่ไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์เป็นความผิด ดังนั้น การใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นอุปกรณ์หรืออำนวยความสะดวกในการพนันหรือการพนันออนไลน์ย่อมเป็นความผิดด้วย

หากพิจารณาว่าการพนันออนไลน์เป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรือไม่ หรือเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในลักษณะใด หากพิจารณาตามความหมายเฉพาะในข้างต้น แม้การพนันออนไลน์จะเป็นการกระทำผิดตามกฎหมาย แต่ก็ไม่ถือเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในความหมายเฉพาะ เนื่องจากการพนันออนไลน์มิใช่การกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ และไม่ใช้การกระทำความผิดที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ โดยมุ่งหมายที่จะกระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ทว่าจัดเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในความหมายอย่างกว้าง หรือเป็นอาชญากรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการใช้คอมพิวเตอร์ (computer-related crime) แต่ถ้าหากพิจารณาตามการจัดประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน การพนันออนไลน์ก็อาจจัดอยู่ในกรณีที่ข้อมูลที่ปรากฏในระบบคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย (content-related crime) ได้

³² Llyoyd, L (2011), **Information Technology Law**. (6th edition, Oxford: Oxford University Press), p. 210

หากพิจารณาจากรูปแบบของการกระทำความคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์แล้ว การพนันออนไลน์จะมีลักษณะของการกระทำความคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ได้ 2 รูปแบบด้วยกัน คือ เป็นการอาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอำนวยความสะดวก ในการก่ออาชญากรรมในรูปแบบดั้งเดิม ในกรณีที่มีการจัดให้มีการเล่นพนันในทางกายภาพ แล้วใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลของผู้เล่นพนันหรือลูกหนี้พนัน ส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง เป็นการอาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม เพื่อขยายความสามารถในการก่ออาชญากรรมรูปแบบดั้งเดิมโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ เช่น การเปิดให้มีการพนันออนไลน์เพื่อขยายกลุ่มของลูกค้ำให้สามารถเข้ามาเล่นได้ตลอดเวลา และเพื่อหลบเลี่ยงการจับกุมของตำรวจ เป็นต้น

แม้ว่าการพนันออนไลน์จะไม่จัดเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นกับระบบคอมพิวเตอร์โดยตรงจึงไม่อาจเรียกผู้ที่เปิดให้มีการเล่นพนันออนไลน์หรือเจ้ามือการพนันออนไลน์ รวมถึงผู้เล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตว่าเป็นอาชญากรทางคอมพิวเตอร์ได้ แต่เมื่อนำทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่มาใช้ในการอธิบายแนวโน้มของการเล่นพนันออนไลน์ก็จะสามารถอธิบายพฤติกรรมของผู้ที่เข้าร่วมในการกระทำความคิดในการเล่นพนันออนไลน์ได้

การเปลี่ยนพื้นที่จากการเล่นพนันในพื้นที่ทางกายภาพมาเป็นพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตนั้น พบว่ามีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมเล่นเป็นจำนวนมาก และมีการเปิดเว็บไซต์ให้เล่นพนันออนไลน์เป็นจำนวนมากเช่นกัน ซึ่งอธิบายตามทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่แล้วนั้น ในกรณีที่บุคคลที่ไม่เคยเล่นการพนันในพื้นที่ทางกายภาพมาก่อนเริ่มเล่นการพนันออนไลน์นั้นอาจเป็นเพราะบุคคลที่ต้องการเล่นการพนันดังกล่าวไม่สามารถเล่นการพนันในพื้นที่ทางกายภาพได้เนื่องจากข้อจำกัดส่วนบุคคลบางอย่าง เช่น เป็นข้าราชการในระดับสูง หรือเป็นเด็กและเยาวชน เป็นต้น เมื่อเปลี่ยนผ่านจากพื้นที่ทางกายภาพซึ่งมีการระบุด่วนทางสังคมอย่างชัดเจนมาสู่พื้นที่ออนไลน์ที่ระบุด่วนบุคคลได้ยากและมีการตรวจสอบที่ไม่ทั่วถึง ประกอบกับมีความเสี่ยงที่จะถูกจับน้อยกว่า จึงตัดสินใจที่จะเล่นการพนันซึ่งเป็นสิ่งผิดกฎหมายบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต และมีความเป็นไปได้ว่า เมื่อเล่นการพนันออนไลน์แล้ว บุคคลดังกล่าวก็อาจหันมาเล่นพนันในพื้นที่ทางกายภาพในเวลาต่อมาเช่นกัน

ในขณะที่บุคคลที่เล่นการพนันอยู่แล้วในพื้นที่ทางกายภาพก็มีแนวโน้มที่จะกระทำอย่างเดียวกันในพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย และเนื่องจากสังคมของผู้ที่เล่นการพนัน รวมถึงสังคมของผู้ที่ก่ออาชญากรรมอื่น ๆ นั้นจัดเป็นสังคมที่มีลักษณะปิดและการเล่นพนันนั้นสังคมทั่วไปถือเป็นอบายมุข

ผิดไปจากบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคมทางกายภาพ โดยถือเป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ทำให้กลุ่มคนที่ต้องการเล่นการพนันหันไปเล่นการพนันบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตนั่นเอง

คำอธิบายในส่วนของความเกี่ยวเนื่องระหว่างอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และการเล่นพนันออนไลน์นี้จะได้นำไปใช้ประกอบการตีความปัญหาความชอบด้วยกฎหมายในการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายหรือไม่เหมาะสมในภายหลังต่อไป

ความชอบด้วยกฎหมายของการพนันออนไลน์ (Legality of Online Gambling)

การพนันออนไลน์ซึ่งเป็นเกมการพนันที่อาศัยการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถเข้าถึงเกมพนันออนไลน์ได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่³³ แม้จะมีโชอาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยตรง แต่สถานะทางกฎหมายหรือความชอบด้วยกฎหมายของการพนันก็ขึ้นอยู่กับกฎหมายการพนันโดยตรง โดยความชอบด้วยกฎหมายของการพนันออนไลน์นั้นจะขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศว่ามีนโยบายเกี่ยวกับการพนันอย่างไร จึงมีคำกล่าวที่ว่า การพนันออนไลน์นั้นอยู่ในพื้นที่สีเทาทางกฎหมาย (legal grey area)³⁴ กล่าวคือ แม้ว่าการพนันจะผิดกฎหมายในประเทศหนึ่ง แต่การกล่าวหาและดำเนินคดีกับผู้เล่นนั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากผู้เล่นได้เล่นการพนันในบ้านของตัวเองซึ่งยากแก่การสืบสวน และเซิร์ฟเวอร์หรือเครือข่ายที่เปิดให้บริการเว็บไซต์นั้นมีเครือข่ายอยู่นอกประเทศ ซึ่งอาจเป็นประเทศที่อนุญาตให้มีการเล่นพนันออนไลน์ได้³⁵ แต่ในประเทศไทยนั้น มีกฎหมายบัญญัติเอาไว้ว่า การฝ่าฝืนกฎหมายการพนัน หรือการเล่นพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต การเล่นการพนันจึงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายไทยอย่างชัดเจน

ปัญหาซึ่งจะเกิดขึ้นตามมาจกกรณีที่มีการเล่นพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยผู้เล่นได้เล่นพนันในเว็บไซต์ของประเทศที่อนุญาตให้เล่นการพนันได้อย่างถูกกฎหมาย แต่ผู้เล่นเล่นการพนันอยู่ในประเทศไทย และเว็บไซต์ดังกล่าวไม่ได้ขออนุญาตเปิดให้มีการเล่นการพนันตามกฎหมายไทย คือ ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีกับผู้ที่เปิดให้มีการเล่นพนัน

³³ วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2554) เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม.

³⁴ Ed Grabianowsky, (2012). **How Online Gambling Works**. [online] www.howstuffworks.com/online-gambling2.htm

³⁵ *Ibid.*

นอกจากนี้ แม้ว่าประเทศไทยและประเทศอื่นที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น จะพิจารณาว่าการ เล่นพนัน โดยไม่ได้รับอนุญาตเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ทั้งสองประเทศถือว่าการพนันเป็นความผิดตาม กฎหมายอาญาที่สามารถลงโทษได้ทั้งในประเทศที่ร้องขอและประเทศที่รับคำร้องขอด้วย (double criminality)^{36 37} แต่ก็ยังมีข้อพิจารณาที่อาจเป็นปัญหาขึ้นด้วยเช่นกันว่า จะดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ตามกฎหมายของประเทศใด หรือการขอให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดที่อยู่ในต่างประเทศมาดำเนินคดีใน ประเทศไทยจะทำได้หรือไม่ ตามหลักของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

สำหรับกรณีของประเทศไทย จะพบว่า การควบคุมการพนันออนไลน์ก็มีปัญหาดังกล่าวด้วย เช่นกัน แม้การเล่นการพนันประเภทต่าง ๆ ทั้งที่ห้ามไม่ให้เล่นอย่างเด็ดขาดหรือไม่ได้ขออนุญาตจัดให้มีการ เล่นจะอยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แต่กฎหมายฉบับดังกล่าว สามารถควบคุมการเล่นพนันและดำเนินคดีได้เฉพาะตัวบุคคลผู้เล่นพนันและผู้จัดให้มีการเล่นพนัน แต่ ไม่สามารถปิดกั้นเว็บไซต์หรือระบบการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ได้

บทที่ 2

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทาง คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

³⁶ คมกริช คุลยพิทักษ์, "การส่งผู้ร้ายข้ามแดน," <http://oldforum.serithai.net/index.php?topic=31935.0;wap2>

³⁷ "Dual criminality requires that an accused be extradited only if the alleged criminal conduct is considered criminal under the laws of both the surrendering and requesting nations." In *US v Saccoccia*, (Justice Cynthia Holcomb Hall <http://www.duhaime.org/LegalDictionary/D/DualCriminality.aspx>)

บท นี้ได้กล่าวถึงกฎหมายไทยที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพนัน และการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ กฎหมายไทยที่นำมาบังคับใช้แก่การพนันที่จะกล่าวถึงในที่นี้ คือ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 โดยจะกล่าวถึงสาระสำคัญของกฎหมายโดยสังเขป และเนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่ปรากฏบทบัญญัติที่กล่าวถึงการพนันออนไลน์หรือการพนันที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต จึงต้องนำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาพิจารณาร่วมด้วย ได้แก่ พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งในที่นี้จะได้กล่าวถึงประเภทของการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ในภาพรวมและอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ และอำนาจศาลในการระงับหรือปิดกั้นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย โดยจะได้กล่าวถึงแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะการนำพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์แก่กรณีของการพนันออนไลน์ต่อไปในภายหลัง

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

ในปัจจุบัน พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เป็นกฎหมายการพนันหลักที่บัญญัติเกี่ยวกับประเภทหรือรูปแบบการพนัน ความผิดและบทลงโทษในกรณีการพนันผิดกฎหมาย และกระบวนการขออนุญาตจัดให้มีการเล่นพนันบางประเภทที่กฎหมายกำหนด³⁸

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน แบ่งออกได้เป็นส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก) การจำแนกประเภทการพนัน

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ได้จำแนกการพนันออกเป็นสองบัญชีด้วยกัน คือ บัญชี ก. และบัญชี ข. โดยการพนันที่กล่าวไว้ในบัญชี ก. หรือการละเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันเป็นการพนันที่ ‘ผิด

³⁸ ไพศาล ลีเมสตีตย์. (2554). เปิดปม เป็น อยู่ คือ “พนันออนไลน์” สังคมไทยยุคไร้พรมแดน. โครงการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมปลอดพนัน มูลนิธิสตรี-ศฤงคาร์. หน้า 45

กฎหมาย’ คือ ห้ามมิให้อนุญาต จัดให้มี หรือ เข้าเล่นเลย³⁹ การเล่นพนันที่บัญญัติไว้ในบัญชี ก. จะทำได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นสมควรและออกพระราชกฤษฎีกาให้เล่นได้เท่านั้น⁴⁰

ส่วนการพนันในบัญชี ข. หรือการละเล่นที่คล้ายกันถือว่าเป็นการพนันที่ ‘ถูกกฎหมาย’ คือ จัดให้มีขึ้นได้ หากได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต⁴¹ หรือเป็นการเล่นที่มีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องขออนุญาต⁴²

ข) ผู้ที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

ผู้ที่มีอำนาจในการควบคุมการเล่นพนันตามพระราชบัญญัติการพนันสามารถแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มด้วยกัน ได้แก่ ผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้เล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478⁴³ และผู้ที่มีอำนาจอนุมัติให้ออกใบอนุญาต เช่น เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนัน⁴⁴

ผู้ที่มีอำนาจในการจับกุมผู้ที่จะผิดหรือกระทำความผิดกฎหมายการพนัน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ค) การอนุญาตให้เล่นการพนัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

³⁹ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรค1 บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มีหรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นอันระบุนอ่าวไว้ในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการละเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันหรือการละเล่นร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงระบุนเพิ่มเติมห้ามไว้ แต่เมื่อรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใด ก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา”

⁴⁰ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรค1

⁴¹ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรค2 บัญญัติไว้ว่า “การเล่นอันระบุนอ่าวไว้ในบัญชีข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการละเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันหรือการละเล่นร้ายแรงอื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงระบุนเพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต”

⁴² กฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ข้อ 13

⁴³ ในที่นี้หมายถึง รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย

⁴⁴ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 วรรค2 ได้แก่ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2548 ข้อ 4 ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับกรุงเทพมหานคร และนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

1. การอนุญาตที่เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตได้เอง⁴⁵
2. การอนุญาตที่เจ้าพนักงานต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมการปกครอง ในกรณีของ กรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร จึงจะออกใบอนุญาตได้⁴⁶
3. การออกใบอนุญาตที่ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยแล้วจึงจะออกใบอนุญาตได้⁴⁷

นอกจากส่วนของบทบัญญัติกฎหมายในข้างต้น ยังมีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 คือ ในพระราชบัญญัติมิได้มีบทนิยามศัพท์สำหรับคำว่า ‘การพนัน’ เอาไว้เป็นการเฉพาะ มีเพียงแต่การกำหนดประเภทของการพนันชนิดต่าง ๆ เอาไว้เท่านั้น และในการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนันหลายครั้งที่ผ่านมามุ่งเน้นไปที่เรื่องของการแบ่งปันผลประโยชน์หรือการจัดเก็บผลประโยชน์จากการพนันของรัฐ แต่ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในส่วนของบทบัญญัติที่ว่าด้วยความหมาย ประเภท และการดำเนินคดีการพนันมาก่อน⁴⁸

⁴⁵ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2548) ข้อ 4 ก. “การพนันต่อไปนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตได้”

⁴⁶ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2548) ข้อ 4 ข. “การพนันต่อไปนี้ ในกรุงเทพมหานครให้ออกใบอนุญาตเมื่ออธิบดีกรมการปกครองส่งอนุมัติแล้ว ในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ออกใบอนุญาตเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติแล้ว”

⁴⁷ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2548) ข้อ 4 ค. “การพนันต่อไปนี้ ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ส่งอนุมัติแล้ว”

⁴⁸ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2503 หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในขณะนี้ เทศบาลได้รับเงินปันส่วนรายได้จากการอนุญาตให้เล่นการพนันไว้น้อยมาก โดยได้รับเพียง 10% ของอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเท่านั้น และรายได้ของเทศบาลไม่เพียงพอแก่ภารกิจในอันที่จะบำรุงท้องถิ่น จึงควรแก้ไขการเล่นการพนัน หมายเลข 17, 18 และ 19 ในบัญชี ข. แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพิ่มขึ้นเพื่อให้เป็นรายได้แก่เทศบาล [รก.2503/31/36พ/13 เมษายน 2503]

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2504 หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปรากฏว่าได้มีการเล่นการพนันสลากรินรวอันเป็นการผิดกฎหมายอยู่โดย แพร่หลาย สมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้ลงโทษหนักขึ้นเพื่อเป็นการปราบปราม [รก.2504/35/392/18 เมษายน 2504]

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่ามิได้กล่าวถึง การพนันออนไลน์เอาไว้ และมีลักษณะเป็นการพนันหรืออาชญากรรมในรูปแบบทางกายภาพ (traditional gambling หรือ traditional crime) ซึ่งมีลักษณะยึดโยงอยู่กับเวลาและสถานที่ที่ได้กระทำความผิด ขณะนั้น การปรับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์จึงเป็นลักษณะของการตีความ เทียบเคียงกับตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ ในทำนองเดียวกัน กับที่เคยมีคำพิพากษาฎีกาตีความการเล่นพนันทายผลพนันฟุตบอล ซึ่งมีได้จัดอยู่ในบัญชีประเภทการ พนันทั้งบัญชี ก. และบัญชี ข. ให้เป็นการเล่นตามมาตรา 4 ทวิ⁴⁹ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478⁵⁰ ซึ่งเป็นเป็นบทบัญญัติที่ให้อุดช่องว่างสำหรับการพนันอื่นใดที่ไม่มีระบุไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือไม่มีลักษณะคล้ายกับบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หรือที่ยังไม่มีกฎหมายระบุเพิ่มเติมห้ามไว้⁵¹ นั่นเอง

ในปัจจุบัน ได้มีจัดทำร่างพระราชบัญญัติการพนันใหม่ขึ้น และได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใน ส่วนของบทนิยาม และเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายขึ้นบางส่วนด้วย โดยบทบัญญัติของร่าง

พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2505 หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากมีผู้ขายขยสลากกินแบ่งที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนด ไว้ในสลาก เป็นเหตุให้ประชาชนต้อง ซื้อสลากในราคาสูง และไม่อาจลงโทษแก่ผู้ขายได้ เพื่อเป็นทางป้องกันและปราบปรามจึงต้องออกกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ขายขยสลากกินแบ่งที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนด ไว้ในสลาก [รก.2505/11/55/6 กุมภาพันธ์ 2505]

⁴⁹ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มาตรา 4 ทวิ “ในการเล่นอื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๔ จะพนันกันหรือจะ จัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อและเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง

คำว่า “การเล่น” ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย”

⁵⁰ คำพิพากษาฎีกาที่ 120/2547 โจทก์บรรยายฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม 2544 เวลากลางวัน ถึงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2544 เวลากลางวัน จำเลยร่วมกับพวกที่หลบหนีเล่นการพนันทายผลฟุตบอลอันเป็นการพนันอื่นนอกเหนือ จากที่กำหนดไว้ตามบัญชี ก. และ ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฯ พนันเอาทรัพย์สินกันโดยจำเลยเป็นฝ่ายเจ้ามือจัดให้มีการแทงพนันผลการแข่งขัน ฟุตบอลระหว่างเวลาดังกล่าวข้างต้นรวม 5 ครั้ง โดยทุกครั้งมีลูกค่านำเงินมาแทงพนันผลการแข่งขันฟุตบอลกับจำเลยตามจำนวนที่ ระบุมาในฟ้อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการบรรยายฟ้องเกี่ยวกับการกระทำของ จำเลยครบองค์ประกอบ ความผิดฐานเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนันตามพระราชบัญญัติการพนันฯ มาตรา 4 ทวิ และมาตรา 12 (2) แล้ว

⁵¹ บานจอมยุทธ์ (เว็บไซค์). การเล่นตามมาตรา 4 ทวิ. [Online] http://www.baanjomjyut.com/library_3/extension-1/bet/28.html

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. .... ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ในส่วนต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. กำหนดบทนิยาม เช่น คำว่า “การเล่น” “การพนัน” “ผู้จัดให้มีการเล่น” เป็นต้น เพื่อความชัดเจนและสะดวกต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งส่วนนี้เป็นส่วนที่พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่เคยมีมาก่อน

2. กำหนดให้มีการควบคุมการเล่นการพนัน โดยกำหนดให้การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข. หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนประเภทการเล่นจากบัญชีหนึ่งไปอีกบัญชีหนึ่ง ให้ออกเป็นกฎกระทรวงเพื่อทำการเปลี่ยนแปลง

3. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต

4. กำหนดห้ามมิให้ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้เด็กและเยาวชนเข้าเล่นหรือเข้าพนันโดยเด็ดขาด เว้นแต่การเล่นในบัญชี ข. หมายเลข 1

5. กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น การออกใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนและตรวจสอบข้อเท็จจริง การเข้าไปในสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต การยึดหรืออายัดอุปกรณ์การเล่น เป็นต้น

6. กำหนดบทลงโทษเพิ่มเติม⁵²

อย่างไรก็ดี ยังไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่นการพนันออนไลน์ และอำนาจของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเล่นพนันตามร่างพระราชบัญญัติการพนันเอาไว้อย่างชัดเจน และอาจจะก่อปัญหาในกรณีของการปิดกั้นเว็บไซต์การพนันในเวลาต่อมาได้

พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

⁵² Thai Law Watch. (2556). ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. .... [Online] <http://thailawwatch.org/bills/gambling-bill/>

พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหาคอมพิวเตอร์ที่ก่อความเสียหายด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีกับกรณีที่มีการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์หรือใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องกระทำการภายในหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้⁵³ และมีปัญหาในทางปฏิบัติในการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมขึ้น เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการเอาไว้เป็นเฉพาะ ต้องอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายอื่นมาใช้แก้กรณีที่เกิดขึ้น⁵⁴

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. นิยามศัพท์ (มาตรา 4) มีการกำหนดคำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ
2. การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ฐานต่าง ๆ สามารถแบ่งฐานความผิดออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

1) อาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยแท้ (Computer Crime: มาตรา 5, 6, 7, 8, 9, 10 และ 13)

การกระทำความผิดต่อการรักษาความลับ ความถูกต้องของข้อมูล และการขัดขวางไม่ให้ใช้ข้อมูลหรือระบบคอมพิวเตอร์ตามปกติ ได้แก่ ความผิดฐานเข้าถึงมาตรการรักษาความปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ มาตรา 5 ความผิดฐานล่วงรู้และเปิดเผยมาตรการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยประการที่น่าจะผู้อื่นเกิดความเสียหาย มาตรา 6 ความผิดฐานดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นซึ่งมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ มาตรา 8 ความผิดฐานทำลาย ทำให้เสียหาย แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มาตรา 9 ความผิดฐานชะลอ หรือขัดขวางหรือรบกวนการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ มาตรา 10 และความผิดฐานจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่ใช้ในการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ตามมาตรา 13

⁵³ มานิตย์ จุมปา (2553). คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, กรุงเทพฯ : วิญญูชน, หน้า 14

⁵⁴ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ดช 0031.212/2408 ลงวันที่ 10 เมษายน 2549 ถึงคณะกรรมการกฤษฎีกา

2) อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Related Crime: มาตรา 11, 14, 15, และ 16) การกระทำความผิดโดยการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อความมั่นคง หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่เหมาะสม ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ มาตรา 14(1) ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบซึ่งภาพลามกอนาจารซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ มาตรา 14(4) ความผิดฐานเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือผิดกฎหมาย มาตรา 14(5) ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบซึ่งภาพของบุคคลอื่นที่ตัดต่อหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นต้น

3. พนักงานเจ้าหน้าที่และการดำเนินคดีการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ (มาตรา 18-26) เป็นส่วนที่ว่าด้วยเรื่องอำนาจในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ อำนาจของศาลในการพิจารณาคำร้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ อำนาจของศาลในการสั่งให้ปิดกั้นหรือระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย อำนาจของศาลในการสั่งให้ระงับการเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ ความรับผิดชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ

อำนาจการสืบสวนสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่และการดำเนินคดีการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

ในที่นี้จะกล่าวถึงมาตราที่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการดำเนินคดีการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ อำนาจของศาลในการพิจารณาคำร้องของพนักงานและอำนาจของศาลในการออกคำสั่งปิดกั้นหรือระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายเท่านั้น เนื่องจากเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวเนื่องกับปัญหาการปรับใช้พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์แก่การพนันออนไลน์โดยตรง

อำนาจการสืบสวนสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา 18

มาตรานี้ เป็นมาตราที่ว่าด้วยอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐาน

เกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด⁵⁵ โดยอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา
สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ต้องขอคำสั่งศาล ได้แก่ การใช้อำนาจตามมาตรา
18 (1)-(3) เป็นเรื่องทั่วไปในการรวบรวมพยานหลักฐานโดยเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้บุคคลชี้แจง
เป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใด เรียกข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการ
หรือสั่งให้ผู้ให้บริการส่งข้อมูลที่ต้องเก็บรักษาตามหน้าที่ ซึ่งในกรณีเหล่านี้ เป็นการดำเนินการใน
ลักษณะของความร่วมมือ หรือเป็นการเรียกให้ส่งพยานหลักฐานที่ผู้ให้บริการมีหน้าที่จะต้องเก็บตาม
กฎหมายอยู่แล้ว ในลักษณะของการมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือข้อมูลที่อยู่นอกระบบคอมพิวเตอร์
หรือไม่ได้ถูกบันทึกอยู่ในอุปกรณ์บันทึกข้อมูลแก่เจ้าพนักงาน⁵⁶

2. การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องขอคำสั่งศาล ได้แก่ การใช้อำนาจตามมาตรา 18
(4)-(8) ได้แก่ การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ การ
สั่งให้ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบหรือเข้าถึง
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ การถอดรหัสลับ (encryption) ของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น และการยึดหรือ
อายัดระบบคอมพิวเตอร์⁵⁷ เหตุที่ต้องขอคำสั่งศาลในการดำเนินการเนื่องจากลักษณะการใช้อำนาจตาม

⁵⁵ **มาตรา ๑๘** “ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการ
กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อ
ประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด”

⁵⁶ มาตรา 18 (1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มา
เพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(2) เรียกข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือ
จากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครอง
หรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

⁵⁷ **มาตรา 18 (4)** ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้
ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของ
พนักงานเจ้าหน้าที่

อนุมาตราดังกล่าว สุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน รวมถึงการประกอบการของภาคธุรกิจ จึงต้องให้มีการถ่วงดุลอำนาจหรือมีการตรวจสอบโดยศาลเสียก่อน⁵⁸ เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้อำนาจอย่างไม่มีขอบเขตของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย⁵⁹

อำนาจของศาลในการพิจารณาคำร้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา 19

มาตรานี้ เป็นมาตราที่ว่าด้วยการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจตามมาตรา 18 (4)-(8) ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ 2550 ขั้นตอนการพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 18(4) – (8) การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการอัยกระบบคอมพิวเตอร์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

---

(5) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(6) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(7) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(8) ยึดหรืออัยกระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความคิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

⁵⁸ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ..., พ.ศ. 2550, หน้า 91 และ 114-115

⁵⁹ มานิตย์ จุมปา (2553). คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, กรุงเทพฯ : วิญญูชน, หน้า 127-128

ก) ขั้นตอนการยื่นคำร้อง⁶⁰

1) การยื่นคำร้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องในกรณีที่จะใช้อำนาจตามมาตรา 18(4)-(8) ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ

2) แบบของคำร้อง ให้ระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดเท่าที่สามารถจะระบุได้

3) การพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาคำร้องของเจ้าพนักงานโดยเร็ว

ข) ขั้นตอนก่อนดำเนินการตามคำสั่งศาล⁶¹

1) ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจ มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน

⁶⁰ มาตรา ๑๘ วรรค 1 “การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดเท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว”

⁶¹ มาตรา ๑๘ วรรค ๒ “เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาทันทีนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้”

2) ในกรณีที่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ค) ขั้นตอนเมื่อดำเนินการตามคำสั่งศาล

1) การบันทึกหลักฐานและการจัดส่งสำเนาบันทึกหลักฐานการดำเนินการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการ ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการ ให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการเพื่อเป็นหลักฐาน⁶²

2) การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ซึ่งอยู่ในระบบ ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น⁶³

3) การยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน และจะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้⁶⁴

⁶² มาตรา ๑๕ วรรค ๓ “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๔ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการ ให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน”

⁶³ มาตรา ๑๕ วรรค ๔ “การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๔ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๕ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้ยาวนานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้ไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดโดยพลัน หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

⁶⁴ พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๕ วรรค ๔

4) การขอขยายระยะเวลาในการยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน⁶⁵

5) การคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดเอาไว้ตรวจสอบ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรือถอนการอายัดโดยพลัน⁶⁶

อำนาจการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย มาตรา 20

มาตรานี้ เป็นมาตราที่ว่าด้วยการระงับ หรือปิดกั้น หรือบล็อก (block) ไม่ให้ระบบคอมพิวเตอร์เผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดดังกล่าวในระบบคอมพิวเตอร์อีกต่อไป โดยการดำเนินการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะตามมาตรา 20 วรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีก่อนแล้ว จึงยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ๆ

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะต้องห้ามและสามารถขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาขอคำสั่งศาลให้ระงับการเผยแพร่ได้แก่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใน 2 ลักษณะต่อไปนี้⁶⁷ คือ

1. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ ความผิดต่อพระมหากษัตริย์

⁶⁵ อ้างแล้ว

⁶⁶ อ้างแล้ว

⁶⁷ มาตรา ๒๐ “ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้อง พร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลนั้นก็ได้”

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร และความผิดต่อสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ ตามประมวลกฎหมายอาญา

2. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งในบทบัญญัติของกฎหมายมิได้ให้คำนิยามเอาไว้เป็นเฉพาะ

ส่วนขั้นตอนในการขอคำสั่งให้ระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายหรือไม่เหมาะสมนั้น มีขั้นตอนคือ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องได้รับความเห็นชอบในการดำเนินการจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศก่อน แล้วจึงทำคำร้องพร้อมแสดงหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น เมื่อศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลนั้นได้

บทที่ 3

แนวทางในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ในประเทศไทย

จากปัญหาเบื้องต้นในกรณีที่พระราชบัญญัติการพนันนั้นไม่มีบทบัญญัติในการควบคุมการเผยแพร่การพนันออนไลน์โดยเฉพาะ หากต้องการระงับหรือปิดกั้นเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการพนันออนไลน์ก็จำเป็นต้องใช้กฎหมายใกล้เคียงในการดำเนินการ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ และเป็นกฎหมายเพียงฉบับเดียวในปัจจุบันที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่มีข้อมูลคอมพิวเตอร์ไม่พึงประสงค์ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์นั้นอาจมีปัญหาได้ เนื่องจากเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติคนละฉบับกัน ซึ่งตามปกติแล้ว หากมีกฎหมายเฉพาะแก่กรณีใด ก็จะใช้กฎหมายเฉพาะแก่กรณีนั้นเท่านั้น และอาจมีปัญหาการตีความบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เรื่องขอบเขตของ “ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” ด้วย

แนวทางการตีความการระงับการเผยแพร่เว็บไซต์การพนัน

เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ต่างมีบทบัญญัติที่กำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดและมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำเช่นนั้น จึงถือเป็นกฎหมายอาญา

หลักการในการตีความกฎหมายอาญานั้น ต้องมีการตีความอย่างเคร่งครัดไม่ว่าจะเป็นการตีความตามกฎหมายหรือตามตัวอักษร และโดยทั่วไปแล้วจะตีความโดยขยายความไม่ได้ เนื่องด้วยหากตีความโดยขยายความทางอาญานั้นจะขยายจนถึงกับขัดแย้งกับตัวอักษรแห่งบทบัญญัติในเรื่องนั้นๆ อย่างแข็งขันไม่ได้ มิฉะนั้นจะเป็นการใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงลงโทษ⁶⁸ แต่ในขณะเดียวกันก็มีนักกฎหมายบางส่วนเห็นว่า ไม่มีมีข้อห้ามในการตีความขยายความในกฎหมายอาญา การตีความขยายความเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการบังคับใช้กฎหมายให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นอาจจะทำได้⁶⁹ แต่ทั้งนี้ การตีความกฎหมายอาญาที่ส่งผลเป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดยิ่งขึ้นย่อมกระทำมิได้⁷⁰ เพราะฉะนั้นการนำบทบัญญัติของกฎหมายอาญาเรื่องหนึ่งมาใช้กับกฎหมายอาญาอีกเรื่องหนึ่งจึงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบ โดยเฉพาะในส่วนของเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อให้เกิดความถูกต้องชัดเจนในทางปฏิบัติ

พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ไม่ปรากฏบทบัญญัติในการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการระงับการเผยแพร่ข้อมูลหรือการบล็อกเว็บไซต์เกี่ยวกับการพนันโดยตรง โดยในพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ มาตรา 20 บัญญัติแต่เพียงว่า สามารถขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลอัน “มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน” เท่านั้น จึงต้องพิจารณาถึงที่มาและเจตนารมณ์ในการบัญญัติข้อความดังกล่าว

⁶⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, อ้างแล้ว, หน้า 28.

⁶⁹ อักษราทร จุฬารัตน์, “หลักทั่วไปของการตีความในกฎหมายอาญาอินเดีย,”วารสารนิติศาสตร์ 1,3 (ธันวาคม 2512), หน้า 89.

⁷⁰ หยุด แสงอุทัย, อ้างแล้ว, หน้า 43.

บทบัญญัติในส่วนนี้ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายได้ระบุไว้ในรายงานการพิจารณาพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ว่าเป็นถ้อยคำที่มีการบัญญัติเอาไว้กว้าง ๆ เนื่องจากบรรทัดฐานของสังคมสำหรับ ‘ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน’ นั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงต้องมีการบัญญัติเปิดกว้างไว้เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนในช่วงเวลานั้น ๆ ⁷¹ ดังนั้น การตีความความหมายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนจึงเป็นหน้าที่ของศาลหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งหากพิจารณาตามตัวกฎหมายและที่มาก็จะพบว่า กฎหมายฉบับนี้ มิมีบทบัญญัติในการระงับการใช้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ขัดต่อกฎหมายตามมาตรา 20 มาตั้งแต่ต้น โดยมีเฉพาะบทบัญญัติว่าด้วยการระงับการเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามมาตรา 21 หรือมาตรา 19 ตามร่างพระราชบัญญัติเดิมเท่านั้น

ในทางปฏิบัติ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีกิจกรรมผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นบนพื้นที่อินเทอร์เน็ต เช่น การพนัน ก็ได้อาศัยช่องทางของมาตรา 20 ในการระงับการเผยแพร่ข้อมูลหรือการบล็อกเว็บไซต์ที่เปิดให้เล่นการพนันออนไลน์ในการบล็อกเว็บไซต์ประเภทดังกล่าว

ในการสืบสวนสอบสวนการทำผิดกฎหมายการพนันบนอินเทอร์เน็ต ทำโดยให้ตำรวจที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ตเข้าไปท่องตามเว็บไซต์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเล่นพนันออนไลน์ ถ้าพบเห็นการกระทำความผิดก็จะดำเนินการทันทีโดย อาจใช้วิธีการล่อซื้อ การขอข้อมูลจรรยาบรรณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากนั้นจึงขอคำสั่งศาลในการสั่งบล็อกเว็บไซต์ แต่ในกรณีที่การพนันออนไลน์เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายของประเทศต้นทางผู้ให้บริการ ก็จะไม่สามารถดำเนินการได้ จึงบล็อกได้เฉพาะเว็บไซต์ปลายทางในประเทศไทยเท่านั้น ⁷²

⁷¹ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ..., พ.ศ. 2550, หน้า 91 และ 114-115

⁷² พ.ต.ท. สมศักดิ์ ตั้งคณาพร, เอกสารประกอบการสอนวิชา พ.ร.บ.การพนันฯ, [ออนไลน์] <http://somsaktang.wordpress.com/%E0%B8%9E-%E0%B8%A3-%E0%B8%9A-%E0%B8%81-%E0%B8%B2-%E0%B8%A3-%E0%B8%9E-%E0%B8%99-%E0%B8%B1-%E0%B8%99-%E0%B8%9E-%E0%B8%A8-%E0%B9%92-%E0%B9%94-%E0%B9%97-%E0%B9%98/>

ในส่วนของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแก่การออกยื่นคำร้องขอปิดกั้นเว็บไซต์หรือระงับซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายตามนโยบายการปราบปรามการพนันออนไลน์อยู่แล้ว จึงเป็นการดำเนินการตามนโยบายของตนเอง

ศาลซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องขอให้ระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายไม่เคยปฏิเสธคำร้องของตำรวจหรือเจ้าหน้าที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ ในกรณีที่มีการร้องขอให้ศาลสั่งปิดเว็บไซต์เกี่ยวกับการพนัน โดยถือว่า การพนันเป็นการเผยแพร่ข้อมูลที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน⁷³ พบว่าศาลพิจารณาออกคำสั่งในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่มีข้อมูลคอมพิวเตอร์ใน 3 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ เว็บไซต์ที่เผยแพร่ข้อมูลลามกอนาจาร เว็บไซต์ที่เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพนัน และเว็บไซต์ที่เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือค้าทาส⁷⁴

เห็นได้ว่าแนวทางการตีความ ‘ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน’ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อพิจารณาจากลักษณะของการกระทำความผิดที่ศาลมีแนวโน้มจะมีคำสั่งตามคำร้องขอให้ระงับการเผยแพร่เว็บไซต์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว นั้น มีการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาอื่นอยู่แล้วแต่ต้น ต่อมาจึงได้มีการระงับการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางการตีความบทบัญญัติมาตรา 20 น่าจะเป็นไปใน 2 ลักษณะ คือ

1) การกระทำความผิดอาญา เช่น การเล่นพนัน การเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร เป็นความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ และการทำผิดกฎหมายถือการกระทำที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนในตัวอยู่แล้ว

2) เป็นการตีความโดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยให้ถือเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในความหมายอย่างกว้าง คือ ให้ความหมายรวมถึงการกระทำความผิดอื่น ๆ ที่อาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกหรือขยายขีดความสามารถในการกระทำความผิดนั้น ๆ ตามหลักการของทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control)

อย่างไรก็ตาม ก็ผู้ให้ความคิดเห็นในอีกทางหนึ่งว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งเน้นไปที่การระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือเว็บไซต์ที่มีเนื้อหากระทบกระเทือนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

⁷³ ไพศาล ลิ้มสถิตย์. อ้างแล้ว. หน้า 64-65

⁷⁴ พจนานุกรมกฎหมาย (2551). คำอธิบาย พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, กรุงเทพฯ : โพรวิชั่น, หน้า 90

ความมั่นคงของประเทศ และการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ มาตรา 14 ว่าด้วยการนำเข้าและเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย และมาตรา 16 ว่าด้วยการติดต่อภาพบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยประการที่น่าจะทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่งการพนันไม่อยู่ในข่ายนี้ ซึ่งจะว่าไปแล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีอำนาจโดยตรงที่จะขอให้ระงับการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพนันออนไลน์⁷⁵

แนวทางการตีความเช่นนี้ ก็มีเหตุผลเช่นกัน หากพิจารณาจากที่มาและลักษณะทั่วไปของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ฉบับอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ฉบับอื่น ๆ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ณ กรุงบูดาเปสต์ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2544 ซึ่งเป็นต้นแบบของพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ของไทย กฎหมายการถือโงงทางคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่มีขอบของสหรัฐอเมริกา และกฎหมายว่าด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่มีขอบ ค.ศ. 1990 ของสหราชอาณาจักร ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ มิได้จัดการพนันออนไลน์ว่าเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรือการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์แต่อย่างใด หากแต่มีการออกกฎหมายที่ว่าด้วยการพนันออนไลน์มาเพื่อบังคับใช้เป็นการเฉพาะ

จากการที่ต้องนำพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาใช้ในการระงับการเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการเล่นพนันออนไลน์อาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการตีความ และอาจเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้ในอนาคต เนื่องจากการนำความในพระราชบัญญัติหนึ่งมาปรับใช้กับพระราชบัญญัติอื่นซึ่งมีการกำหนดฐานความผิดที่ต่างกัน ซึ่งในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ แม้ในระยะแรกก็มีพิจารณานำเอากฎหมายการพนันที่มีผลบังคับใช้อยู่มาปรับใช้กับการพนันออนไลน์ แต่ในเวลาต่อมาก็ได้มีการพิจารณาออกกฎหมายและบทบัญญัติที่นำมาบังคับใช้แก่การพนันออนไลน์เป็นการเฉพาะ ซึ่งในบทที่ 4 จะได้กล่าวถึงกฎหมายอังกฤษและกฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่ใช้บังคับแก่การพนันออนไลน์ต่อไป

⁷⁵ บทสัมภาษณ์ พ.ต.อ. ญาณพล ช่างยืน ใน ดร. วิษณุ วงศ์สินศิริกุล (2554) เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม, หน้า 72

บทที่ 4

กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา

บทนี้ประกอบด้วยที่มา สาระสำคัญ และข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา โดยกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษ ได้แก่ พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของสหรัฐอเมริกา

1. กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษ

แม้จะยอมรับว่าการพนันถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอังกฤษมากร้อยปี⁷⁶ แต่ก็มีทั้งผู้ที่ต่อต้านและสนับสนุนกิจกรรมการพนันด้วยเช่นกัน โดยฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยมองว่าการพนันเป็นสิ่งผิด

---

⁷⁶ House of Commons, (2012) **The Gambling Act 2005: A bet worth taking? : First Report of Session 2012–13**

ศีลธรรม เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย จึงควรห้ามและจำกัดเอาไว้ ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนให้มีการเล่นพนันมองว่าบุคคลทั่วไปควรเล่นการพนันได้อย่างอิสระ โดยมีข้อจำกัดสำหรับปกป้องและป้องกันเยาวชนและผู้ห่อนความสามารถไม่ให้เข้าถึงการพนันได้เท่านั้น⁷⁷ แนวนโยบายเกี่ยวกับกฎหมายการพนันของอังกฤษในช่วงก่อนทศวรรษที่ 60 (1960s) มุ่งเน้นไปที่การห้ามไม่ให้มีการเล่น แต่ในช่วงทศวรรษที่ 60 กฎหมายการพนันของอังกฤษก็เริ่มมีการอนุญาตให้เล่นการพนันได้อย่างเสรีมากขึ้น โดยพระราชบัญญัติการพนันที่ออกบังคับใช้ใน ค.ศ. 1968 เป็นกฎหมายหลักที่อนุญาตให้จัดให้มีการเล่นพนันได้ แต่ต้องได้รับอนุญาต และเป็นกฎหมายที่บังคับใช้แก่การพนันมาจนกระทั่งถูกยกเลิกไป เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005⁷⁸

ความเป็นมาของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (Gambling Act 2005) เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยรัฐสภาของสหราชอาณาจักรและมีผลบังคับใช้ทั้งในประเทศอังกฤษ เวลส์ และสก็อตแลนด์ เป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นเพื่อควบคุมการพนันทุกประเภท เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 2007 โดยบัญญัติออกมาเพื่อใช้แทนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันฉบับบังคับใช้อยู่แต่เดิม ได้แก่ พระราชบัญญัติเกมการพนัน ค.ศ. 1968 (the Gaming Act 1968) พระราชบัญญัติว่าด้วยการวางเดิมพัน การละเล่น และลอตเตอรี่ ค.ศ. 1963) และ พระราชบัญญัติลอตเตอรี่และกิจกรรมนันทนาการ ค.ศ. 1976 (the Betting, Gaming & Lotteries Act 1963) and (the Lotteries and Amusements Act 1976)

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 เกิดขึ้นจากแนวคิดในการปฏิรูปกฎหมายการพนัน โดยมีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมระบบบริหารควบคุมให้ครอบคลุมการพนันทุกประเภทในอังกฤษ ไม่ใช่เพียงแค่สลากกินแบ่งรัฐบาลและการพนันขั้นต่อเท่านั้น⁷⁹ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นเอกภาพ และลดความซ้ำซ้อนของการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนัน⁸⁰

แนวคิดในการร่างพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 เกิดขึ้นหลังจากมีการเผยแพร่รายงาน “A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws” ซึ่งจัดทำโดยกรมวัฒนธรรม

⁷⁷ *Ibid.*

⁷⁸ *Ibid.*

⁷⁹ Gambling Act 2005, **Explanatory Notes**. Available online: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/19/notes>

⁸⁰ House of Commons Culture, Media and Sport Committee, (2012), **The Gambling Act 2005: A bet worth taking?**, First Report of Session 2012–13, *Volume I*, p. 5

สื่อสารมวลชน และกีฬา (Department of Culture, Media and Sport) ของรัฐสภาอังกฤษ เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 2002⁸¹ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอให้กิจการการพนันในประเทศอังกฤษมีความเหมาะสมและสมดุลทั้งในแง่ของการปกป้องผู้เล่น เยาวชน และสังคมโดยรวม และตอบสนองต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมการพนันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรในยุคที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วยิ่งขึ้น⁸² เหตุผลที่เห็นควรให้มีการปรับปรุงกฎหมายการพนันของอังกฤษให้มีความทันสมัยมากขึ้น ได้แก่ กฎหมายการพนันที่มีอยู่เดิมนั้นขาดความยืดหยุ่น ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถก้าวตามการพัฒนาทางเทคโนโลยีได้ทัน ขาดบทบัญญัติที่จะนำไปปรับใช้กับการพนันทางอินเทอร์เน็ตและกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับทางรายการในโทรทัศน์ได้⁸³

ในรายงาน “A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws” ได้วางหลักการสำคัญ (key objectives) สำหรับการร่างกฎหมายการพนันฉบับปรับปรุงไว้ด้วยกัน 3 ประการ⁸⁴ คือ

1. การพนันจะต้องปราศจากความเกี่ยวข้องกับการก่ออาชญากรรมอื่น (crime-free) กระทำด้วยความซื่อสัตย์ (honest) และดำเนินการตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
2. ผู้เล่นการพนันจะต้องได้ทราบข้อมูลและสามารถมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกเอาเปรียบ และ
3. จะต้องมิบบทบัญญัติคุ้มครองเยาวชนและบุคคลที่ขาดความสามารถในการปกป้องตนเอง (vulnerable person)

หลักการเหล่านี้ เป็นหลักการที่มีอยู่ในกฎหมายการพนันฉบับก่อนหน้าของอังกฤษ แต่ยังมีบทบัญญัติที่ตอบสนองต่อหลักการเหล่านี้ไม่เพียงพอ จึงต้องมีการบัญญัติเพิ่มเติมในกฎหมายการพนันฉบับใหม่⁸⁵ ในพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ที่มีผลบังคับใช้ในสหราชอาณาจักรในปัจจุบันนี้

⁸¹ *Ibid.*

⁸² Jowell, T (2002), *Forward*, in Department of Culture (2002), **Media and Sport, A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws**. Available Online: http://www.hblb.org.uk/documents/92_WhitePaper_A_Safe_Bet_For_Success.pdf

⁸³ Department of Culture (2002), **Media and Sport, A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws**. Available Online: http://www.hblb.org.uk/documents/92_WhitePaper_A_Safe_Bet_For_Success.pdf

⁸⁴ *Ibid.*

⁸⁵ *Ibid.*

ได้รับเอาหลักการดังกล่าวไปใช้และมีบัญญัติไว้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติ ซึ่งจะได้กล่าวถึงใน ส่วนของบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการพนันต่อไป

ไม่เพียงเท่านั้น คณะกรรมการจัดทำรายงาน “A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws” ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายการพนันอีกหลายประการ โดยมีการ เสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการที่ทำงานดูแลเกี่ยวกับกิจการการพนันตามกฎหมายและให้มีอำนาจ คำเนินการภายใต้กฎหมายขึ้นมาเป็นการเฉพาะ และแนะนำให้มียกเว้นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพนัน ออนไลน์ ทั้งในส่วนของการกำหนดหน้าที่ ขอบเขตการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการ และอำนาจ ของคณะกรรมการการพนันในการออกใบอนุญาต รวมไปถึงจัดให้มีบริการสำหรับผู้ที่มีปัญหาติดการ พนัน (problem gambling) ด้วย

หลังจากการมีการนำเสนอรายงาน “A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws” ก็ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (joint committee) ขึ้นเพื่อทำการศึกษาและจัดทำรายงาน การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายการพนันขึ้นในเดือนกันยายน ค.ศ. 2003 และมีการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติ การพนันครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2003 และมีการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติที่มีการแก้ไข เพิ่มเติมอีกครั้งในเดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม ค.ศ. 2004 ตามลำดับ⁸⁶ จากนั้นจึงมีการนำเข้าสู่การ พิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2004⁸⁷ เมื่อพระราชบัญญัติผ่านการพิจารณาของสภา ผู้แทนราษฎรแล้วจึงมีการลงพระปรมาภิไธยในสมเด็จพระราชินีรับรองพระราชบัญญัติเมื่อปี ค.ศ. 2005 และมีการบังคับใช้จริงในปี ค.ศ. 2007

พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 เป็นพระราชบัญญัติที่มีการตราออกมาเพื่อใช้แทนกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับพนันฉบับบังคับใช้ตั้งแต่เดิม 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติเกมการพนัน ค.ศ. 1968 (the Gaming Act 1968) พระราชบัญญัติว่าด้วยการวางเดิมพัน การละเล่น และลอตเตอรี่ ค.ศ. 1963) และ พระราชบัญญัติลอตเตอรี่และกิจกรรมนันทนาการ ค.ศ. 1976 (the Betting, Gaming & Lotteries Act 1963) and (the Lotteries and Amusements Act 1976)⁸⁸ และมีการจัดตั้งคณะกรรมการการพนัน (National Gambling Committee) เป็นองค์กรใหม่ขึ้นแทนที่คณะกรรมการการพนัน (Gaming Board)

⁸⁶ Gambling Act 2005, **Explanatory Notes**, *Ibid.*

⁸⁷ Hornle, J and Zammit, B. (2010), **Cross-border Online Gambling Law and Policy**, Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, Inc, p. 54

⁸⁸ Gambling Act 2005, **Explanatory Notes**, *Ibid.*

ตามพระราชบัญญัติเกมการพนัน ค.ศ. 1968 ซึ่งถูกยกเลิกไปเป็นผู้ดำเนินการและบังคับใช้กฎหมายการพนันฉบับใหม่

วัตถุประสงค์ของการบัญญัติพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005

การบัญญัติพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่

- ก) เพื่อป้องกันไม่ให้การพนันเป็นที่มาของอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย หรือถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนอาชญากรรม
- ข) เพื่อเป็นหลักประกันว่าการพนันจะกระทำอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส และ
- ค) เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชน และบุคคลที่บกพร่องด้านความสามารถอื่น ๆ จากอันตรายหรือการถูกใช้ประโยชน์ในการเล่นการพนัน⁸⁹

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 โดยสังเขป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ของสหราชอาณาจักร คือ การกำหนดให้การพนันทุกประเภทเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ยกเว้นการพนันที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 และสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติ

ภาค 1 บทนิยามศัพท์และหลักพิจารณาในการบังคับใช้กฎหมาย (Interpretation of Key Concepts) ในส่วนนี้ ประกอบด้วยหลักการและเหตุผลในการออกพระราชบัญญัติ นิยามศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ได้แก่ เกมการพนัน (gaming) การเดิมพัน (betting) สลากกินแบ่ง (lottery) การพนันที่มีลักษณะผสม (cross-categories activities) เช่น การพนันและการออกสลาก และกิจกรรมเพื่อสังคมที่มีลักษณะเป็นการพนัน (non-commercial society) โดยในส่วนของบทนิยามนี้ มีการให้คำนิยาม

⁸⁹ *The Gambling Act 2005 Part 1 : The licensing objectives*

In this Act a reference to the licensing objectives is a reference to the objectives of—

- (a) preventing gambling from being a source of crime or disorder, being associated with crime or disorder or being used to support crime,*
- (b) ensuring that gambling is conducted in a fair and open way, and*
- (c) protecting children and other vulnerable persons from being harmed or exploited by gambling.*

ของการพนันระยะไกล (remote gambling) เอาไว้ด้วย และมีข้อตั้งเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้เล่นการพนัน (The licensing objectives) ตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 วัตถุประสงค์หลักในการอนุญาตให้เล่นพนัน 3 ประการ ได้แก่

- ง) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการพนันเป็นที่มาของอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย หรือถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนอาชญากรรม
- จ) เพื่อเป็นหลักประกันว่าการพนันจะกระทำอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส และ
- ฉ) เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชน และบุคคลที่บกพร่องด้านความสามารถอื่น ๆ จากอันตรายหรือการถูกใช้ประโยชน์ในการเล่นการพนัน⁹⁰

2. มีการแยกการเล่นพนันในลักษณะต่าง ๆ ออกจากกันและมีการกำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องเอาไว้ โดยในพระราชบัญญัติการพนันการพนัน (gambling) เกมพนัน (gaming) การเดิมพัน (betting) ลอตเตอรี่ (lottery) และกิจกรรมการพนันแบบผสม (cross-categories activities) และมีการกำหนดค่านิยามของการพนันในแต่ละหมวดหมู่ด้วย

ตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ได้กำหนดขอบเขตของ ‘การพนัน’ เอาไว้ว่า กิจกรรมการพนันนั้น ให้หมายความรวมถึง เกมพนัน การเดิมพนัน และการซื้อหรือเล่นลอตเตอรี่ (participating

⁹⁰ *The Gambling Act 2005 Part 1 : The licensing objectives*

In this Act a reference to the licensing objectives is a reference to the objectives of—

- (a) preventing gambling from being a source of crime or disorder, being associated with crime or disorder or being used to support crime,*
- (b) ensuring that gambling is conducted in a fair and open way, and*
- (c) protecting children and other vulnerable persons from being harmed or exploited by gambling.*

lottery) โดยมีกำหนดนิยามความหมายของสิ่งที่อยู่ในความหมายของกิจกรรมการพนันเอาไว้ในแต่ละมาตราที่เกี่ยวข้องเอาไว้อย่างชัดเจน⁹¹ ดังต่อไปนี้

“เกมพนัน” (gaming) ตามมาตรา 6 หมายความว่า การเล่นเกมใด ๆ ที่เป็นการเสี่ยงโชคเพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัล โดย “เกมเสี่ยงโชค” (Game of Chance) นั้น ได้แก่ เกมที่ต้องอาศัยทั้งทักษะในการเล่นและโอกาสในการเสี่ยงโชค หรือ เกมที่อาศัยโอกาสในการเสี่ยงโชคแต่อาจชนะได้ด้วยการใช้ทักษะในการเล่นที่เหนือกว่า หรือเกมที่อาศัยโอกาสในการเสี่ยงโชคแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ คำว่าเกมพนันและเกมที่อาศัยโอกาสในการเสี่ยงโชค มิให้หมายความรวมถึง การเล่นกีฬา เข้าไปด้วย⁹²

“การเดิมพัน” (betting) ตามมาตรา 9 (1) หมายความว่า การวางเดิมพันหรือการรับการวางเดิมพันในสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ ผลการแข่งขันหรือเหตุการณ์อื่น ๆ หรือการเดิมพันในความน่าจะเป็นว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น หรือการเดิมพันว่าสิ่งใดจริงหรือไม่จริง⁹³

---

⁹¹ Section 3 Gambling

In this Act “gambling” means—

- (a) gaming (within the meaning of section 6),*
- (b) betting (within the meaning of section 9), and*
- (c) participating in a lottery (within the meaning of section 14 and subject to section 15).*

⁹² Section 6 Gaming & game of chance

(1) In this Act “gaming” means playing a game of chance for a prize.

(2) In this Act “game of chance”—

(a) includes—

- (i) a game that involves both an element of chance and an element of skill,*
- (ii) a game that involves an element of chance that can be eliminated by superlative skill, and*
- (iii) a game that is presented as involving an element of chance, but*

(b) does not include a sport.

⁹³ Section 9 Betting: general

(1) In this Act “betting” means making or accepting a bet on—

- (a) the outcome of a race, competition or other event or process,*

“ลอตเตอรี่” (lottery) ตามมาตรา 14 มีการจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ simple lottery ในอนุมาตรา 1 และ complex lottery ในอนุมาตรา 2 โดยความแตกต่างของลอตเตอรี่ทั้งสองประเภทนี้อยู่ที่ความซับซ้อนของวิธีการในการออกรางวัล ส่วนความหมายและวิธีการออกสลากของ “สลากกินแบ่งรัฐบาล” (National Lottery) อยู่ในมาตรา 15

3. มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการพนันที่ไม่ได้เล่นในสถานที่ที่จัดให้มีการเล่นเพียงอย่างเดียว โดยมีบทนิยามถึงการพนันที่เล่นผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการโทรคมนาคมอื่นด้วย ได้แก่ การพนันระยะไกล (remote gambling) โดยคำว่า ‘การพนันระยะไกล’ หรือ remote gambling นั้น มีความหมายตามมาตรา 4 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ตามพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า การพนันที่บุคคลเข้าร่วมเล่นได้โดยวิธีการทางโทรคมนาคมในระยะไกล

(2) ตามพระราชบัญญัตินี้ การโทรคมนาคมในระยะไกล หมายความว่า การโทรคมนาคมโดยใช้

(ก) อินเทอร์เน็ต

(ข) โทรศัพท์

(ค) โทรทัศน์

(ง) วิทยุ หรือ

(จ) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ใช้อำนวยความสะดวกในการโทรคมนาคม⁹⁴

(b) the likelihood of anything occurring or not occurring, or

(c) whether anything is or is not true.

⁹⁴ *The Gambling Act 2005 Part 1 : Principle concepts*

4. Remote gambling

(1) In this Act “remote gambling” means gambling in which persons participate by the use of remote communication.

(2) In this Act “remote communication” means communication using—

(a) the internet,

(b) telephone,

(c) television,

ในที่นี้ นิยามของคำว่า การพนันระยะไกลนั้น เป็นการกำหนดนิยามให้ครอบคลุมการพนันผ่านอุปกรณ์หรืออาศัยสื่อโทรคมนาคมทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรทัศน์ หรือวิทยุ รวมถึงเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสาร⁹⁵ เห็นได้ว่า มีการเปิดช่องเอาไว้สำหรับปรับใช้และบังคับใช้กฎหมายการพนันนี้ในกรณีที่มีการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีโทรคมนาคมอื่น ๆ ในอนาคตด้วย

ภาค 2 ว่าด้วยคณะกรรมการการพนัน (Gambling Commission) คณะกรรมการการพนันเป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่ตามอำนาจของพระราชบัญญัติการพนัน โดยมีการเปลี่ยนผ่านจากความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการการพนัน คือ การส่งเสริมและดำเนินการให้วัตถุประสงค์สามประการของการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันสามประการ ตามภาค 1 ของพระราชบัญญัตินี้เป็นไปตามกฎหมาย⁹⁶ โดยหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ได้แก่

1. หน้าที่ส่งเสริมให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการออกใบอนุญาตให้จัดการเล่นการพนัน (Duty to promote the licensing objectives) ตามมาตรา 22
2. หน้าที่ในการจัดทำและเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ (Statement of principles for licensing and regulation) ตามมาตรา 23
3. หน้าที่ในการร่างประมวลการประพฤติ (Codes of Practice) เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่การเล่นการพนัน (facilities for gambling) ตามมาตรา 24
4. หน้าที่ในการออกแนวทางปฏิบัติ (guidance) แก่องค์กรท้องถิ่น (local authorities) ที่มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นพนัน ตามมาตรา 25

(d) radio, or

(e) any other kind of electronic or other technology for facilitating communication.

⁹⁵ James Boon, (2005), “*Remote Gambling — a new regime, but what are the odds?*” in *Electronic Business Law, The Legal Issues of Electronic Commerce and Communication* (2005) 7 EBL 8, 9 (1 SEPTEMBER 2005), Reed Elsevier (UK) Ltd.

⁹⁶ Light, Roy, “*The Gambling Act 2005: Regulatory Containment and Market Control*”. *Modern Law Review*, Vol. 70, No. 4, pp. 626-653, July 2007. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=998665>

5. หน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี (secretary of the state) ในเรื่องปรากฏการณ์การ
เล่นการพนัน พฤติกรรมการเล่นการพนัน ผลกระทบจากการเล่นการพนัน และ
กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน⁹⁷ ตามมาตรา 26
6. หน้าที่ในการประเมินการปฏิบัติตามกฎหมายการพนัน (compliance) ตามมาตรา 27

นอกจากนี้ คณะกรรมการการพนันยังมีอำนาจในการสอบสวนและดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
กฎหมายการพนันในบางเรื่อง ตามมาตรา 28 มีอำนาจในการเรียกเอาข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับ
องค์กรที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตให้เล่นการพนันองค์กรอื่น ๆ ตามมาตรา 29 และมาตรา 30 อีกด้วย

ภาค 3 ว่าด้วยการกระทำความผิดตามกฎหมายการพนัน (General Offences) ประกอบด้วยบท
ทั่วไป ข้อยกเว้นการกระทำความผิด โดยในส่วนนี้ มีส่วนที่กล่าวถึงชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพนัน
(gambling software) และการอำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดกฎหมายในต่างประเทศ (provision of
unlawful facilities abroad) ด้วย

ในบทบัญญัติภาค 3 ว่าด้วยการกระทำความผิด มาตรา 36 (4) และ (5) ที่ว่าด้วยการบังคับใช้
กฎหมายกับสถานที่ที่เล่นการพนัน (Territory Application) โดยบัญญัติถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นการ
พนันในระยะไกล (remote gambling equipment) เอาไว้ว่า ให้หมายความถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และ
อุปกรณ์อื่น ๆ ที่นำมาใช้อำนวยความสะดวกในการเล่นการพนันในระยะไกล และให้หมายความรวมถึง
อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันระยะไกล อุปกรณ์ที่ใช้ในการ

---

⁹⁷ *The Gambling Act 2000*, Section 26 Duty to advise Secretary of State

- (1) The Commission shall give advice to the Secretary of State about—
- (a) the incidence of gambling,
  - (b) the manner in which gambling is carried on,
  - (c) the effects of gambling, and
  - (d) the regulation of gambling.

แสดงผลในการเล่นพนัน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลการเล่นพนัน แต่ไม่ให้ความหมายรวมถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงหาประโยชน์หรือเอาเปรียบบุคคลอื่นในการเล่นพนัน⁹⁸

สำหรับบทบัญญัติที่ว่าด้วยการกระทำความผิดนี้ มีบทสันนิษฐาน (premise) การกระทำความผิดอยู่ในมาตรา 37 โดยให้สันนิษฐานว่า ในกรณีมีการกระทำความผิดในภาค 3 ให้ถือว่า บุคคลที่ดำเนินกิจการสถานคาสีโน อำนาจความสะดวกในการเล่นบิงโก ให้บริการเครื่องเล่นเกมการพนัน อำนาจความสะดวกในการเล่นพนันต่าง ๆ หรืออำนาจความสะดวกในการวางเดิมพันในการพนันเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด

ส่วนในมาตรา 41 พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 นั้นได้บัญญัติคำนิยามของ “ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนัน” (gambling software) ว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อการเล่นพนันในระยะไกล แต่ไม่ได้ให้ความหมายรวมถึงสิ่งทีนำมาใช้เชื่อมต่อเพื่อเล่นเฉพาะกับเครื่องเล่น (gaming machine) อย่างเดียว⁹⁹ และยังได้บัญญัติให้การนำเอาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับ

---

⁹⁸ *The Gambling Act 2005 Part 3 : General Offences*, Section 36 (4) In this Act “remote gambling equipment” means, subject to subsection (5), electronic or other equipment used by or on behalf of a person providing facilities for remote gambling—

(a) to store information relating to a person’s participation in the gambling,

(b) to present, to persons who are participating or may participate in the gambling, a virtual game, virtual race or other virtual event or process by reference to which the gambling is conducted,

(c) to determine all or part of a result or of the effect of a result, or

(d) to store information relating to a result.

(5) In this Act “remote gambling equipment” does not include equipment which—

(a) is used by a person to take advantage of remote gambling facilities provided by another person,

and

(b) is not provided by that other person

⁹⁹ *The Gambling Act 2005 Part 3 : General Offences*, Section 41 (2)

In this Act “gambling software”—

(a) means computer software for use in connection with remote gambling, but

(b) does not include anything for use solely in connection with a gaming machine.

การพนันมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นเป็นความผิด¹⁰⁰ และในมาตรา 44 ได้บัญญัติว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เล่นที่อยู่นอกประเทศอังกฤษ และเป็นผู้เล่นที่อยู่ในพื้นที่ที่ห้ามมิให้เล่นการพนันตามที่กฎหมายกำหนดนั้น (prohibited territory) เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายด้วย

101

ภาคนี้ บัญญัติให้การอำนวยความสะดวกหรือจัดให้มีอุปกรณ์การเล่นพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ผู้กระทำความผิดในที่นี้อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้¹⁰²

ภาค 4 ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (Protection of Children and Young Persons) มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากผลกระทบของการพนัน¹⁰³ โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามของคำว่าเด็กและเยาวชนเอาไว้ ดังนี้ คำว่า ‘เด็ก’ ได้แก่ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ส่วน ‘เยาวชน’ ได้แก่ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 18 ปี

ในส่วนของบทบัญญัติภาค 4 มีทั้งบทบัญญัติที่กำหนดความผิดของผู้ที่ชักจูงเยาวชนให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพนันและบทบัญญัติที่กำหนดความผิดของเยาวชนที่เข้าเล่นการพนันด้วย ได้แก่ ความผิดฐานชักจูงเยาวชนให้เล่นการพนัน (Invitation to gamble) ตามมาตรา 46 ความผิดฐานเป็นเยาวชนเล่นการพนัน ตามมาตรา 48 และความผิดฐานเป็นเยาวชนอำนวยความสะดวกแก่การเล่นการพนันตามมาตรา 50 ความผิดฐานว่าจ้างเยาวชนให้ทำงานเกี่ยวข้องกับการพนัน และความผิดอื่น ๆ รวมถึงการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด และบทกำหนดโทษแก่ผู้ประกอบการสถานที่เปิดให้มีการเล่นพนันที่ว่าจ้างเยาวชนให้เข้ามาทำงานในสถานที่ดังกล่าวด้วย

ภาค 5 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันระดับธุรกิจ (Operating Licences) ประกอบด้วยใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ เช่น ใบอนุญาตให้เปิดและดำเนินกิจการสถานคาสีโน ใบอนุญาต

¹⁰⁰ *The Gambling Act 2005 Part 3: General Offences*, Section 41 (1)

¹⁰¹ *The Gambling Act 2005 Part 3: General Offences*, Section 44

¹⁰² James Boon, (2005), *Ibid.*

¹⁰³ *The Gambling Act 2005*, Summary of Fact (14), **Explanatory Notes**, *Ibid.*

ให้จัดให้มีการเล่นบิงโก ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นพนันขั้นต่อ และใบอนุญาตให้บริการเครื่องเล่น สำหรับการพนัน เป็นต้น ซึ่งประเภทของการพนันที่อนุญาตให้ขอใบอนุญาตเปิดให้ดำเนินการนั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยอำนาจของรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

นอกจากประเภทของใบอนุญาตแล้ว บทบัญญัติในภาค 5 นี้ ยังมีการกำหนดถึงความต้องการมีใน ใบอนุญาต ได้แก่ ชื่อของผู้ได้รับใบอนุญาต ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการการพนันกำหนด

วิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการขอใบอนุญาตนั้นกำหนดให้ผู้ร้องยื่นเอกสารตามที่ คณะกรรมการการพนันแห่งชาติกำหนด โดยคำสั่งของคณะกรรมการในการพิจารณาออก ใบอนุญาตมีด้วยกันสามประการ (มาตรา 74) ได้แก่ อนุมัติ ไม่อนุมัติ และอนุมัติส่วนและไม่อนุมัติ บางส่วน โดยให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีที่ไม่อนุมัติ คณะกรรมการต้องให้เหตุผลแก่การไม่อนุมัติ คำร้องขอใบอนุญาตดังกล่าวด้วย (มาตรา 75)

นอกจากส่วนของประเภทใบอนุญาตให้มีการเล่นการพนันระดับธุรกิจแล้ว ในภาค 5 นี้ยังมีกำหนดค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาต การกำหนดค่าธรรมเนียม การสมัครเป็นสมาชิก ข้อห้าม สำหรับเด็กและเยาวชน บทบัญญัติเกี่ยวกับอุปกรณ์การเล่นพนัน และรายละเอียดเกี่ยวกับใบอนุญาตให้ จัดให้มีการเล่นพนันระดับธุรกิจประเภทต่าง ๆ

บทบัญญัติในภาค 5 มีข้อสังเกตบางประการดังต่อไปนี้ ได้แก่

1. การพนันระยะไกลจะต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการเป็นการเฉพาะ
2. พระราชบัญญัตินี้ได้จัดประเภทของสถานคาสีโนเอาไว้ 3 ขนาดด้วยกัน ได้แก่ สถานคาสีโน ระดับท้องถิ่น (regional) สถานคาสีโนขนาดใหญ่ (large) และสถานคาสีโนขนาดเล็ก (small) ซึ่งการ กำหนดขนาดของสถานคาสีโนจะมีผลสืบเนื่องไปถึงจำนวนและประเภทเครื่องเล่นที่สถานคาสีโนนั้นจะ จัดให้มีบริการในสถานทีนั้นด้วย¹⁰⁴

¹⁰⁴ *The Gambling Act 2005, Summary of Fact (17), Explanatory Notes, Ibid.*

3. การผลิตซอฟต์แวร์ที่ใช้เพื่อเกมการพนันต้องได้รับใบอนุญาตให้ผลิตซอฟต์แวร์สำหรับการพนัน (gambling software operating licence) คณะกรรมการการพนันเป็นผู้กำหนดมาตรฐานทั้งในด้าน การผลิต การจำหน่าย การติดตั้ง และการดัดแปลงซอฟต์แวร์กำหนดการพนัน¹⁰⁵ และ

4. ค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการการพนันเป็นค่าธรรมเนียมรายปี เมื่อหมดอายุแล้ว สามารถต่ออายุใบอนุญาตได้ แต่ทั้งนี้ใบอนุญาตอาจถูกเพิกถอนได้ด้วยเหตุต่าง ๆ ทั้งจาก คุณสมบัติของผู้ได้รับอนุญาตหรือเหตุตามที่กฎหมายกำหนด

ภาค 6 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันระดับบุคคล (Personal Licences) เป็นใบอนุญาตที่มีให้อำนาจแก่บุคคลในการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับการจัดให้มีการเล่นพนัน โดยบทบัญญัติในส่วนนี้จะว่าด้วยการจัดให้มีการเล่นพนัน วิธีการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาต เงื่อนไขต่าง ๆ ในการจัดให้มีการเล่นพนัน ระยะเวลาที่จัดให้มีการเล่น และค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต ระยะเวลาของใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตจะขึ้นอยู่กับประเภทกิจการเกี่ยวกับการพนันที่บุคคลดังกล่าวดำเนินการ¹⁰⁶ และในกรณีที่มีการละเมิดข้อกำหนดในใบอนุญาตเกิดขึ้น จะถือว่าบุคคลที่ละเมิดข้อกำหนดในใบอนุญาตเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายการพนันด้วย¹⁰⁷

ภาค 7 การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันระดับธุรกิจและระดับบุคคล (Operating and Personal Licences: Appeal) เป็นองค์คณะผู้พิพากษาในศาล ที่รับพิจารณาการอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการพนัน (Gambling Appeals Tribunal)¹⁰⁸ อำนาจในการพิจารณาขององค์คณะดังกล่าว ได้แก่ การรับรองคำสั่งของคณะกรรมการการพนัน การยกเลิกเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการการพนันทั้งหมดหรือบางส่วนหรือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งของคณะกรรมการการพนัน เป็นต้น และในการพิจารณาเรื่องที่มีการอุทธรณ์นั้น ผู้พิพากษาในองค์คณะนี้สามารถแสวงหา

¹⁰⁵ Gambling Act 2005, Section 97.

¹⁰⁶ Gambling Act 2005, Section 131 - 132.

¹⁰⁷ Gambling Act 2005, Section 139.

¹⁰⁸ Gambling Act 2005, Section 140.

พยานหลักฐานอื่น ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยพยานหลักฐานที่ได้รับมาจากคณะกรรมการพนันแต่เพียงอย่างเดียว¹⁰⁹

ภาค 8 ว่าด้วยการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการเกี่ยวกับการพนัน (Premise Licences) เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีของประเทศอังกฤษและสก็อตแลนด์และหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการเกี่ยวกับการพนัน และบทบัญญัติว่าด้วยใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ความที่ต้องมีในใบอนุญาต วิธีการและขั้นตอนในการออกใบอนุญาต ระยะเวลาในการออกใบอนุญาต เงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดให้มีการพนัน รวมถึงวิธีการการอุทธรณ์คำสั่ง¹¹⁰

ภาค 9 ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการพนันแบบชั่วคราว (Temporary Use Premise) เกี่ยวกับใบอนุญาต สถานที่ที่จัดให้มีการเล่น กระบวนการในการออกใบอนุญาตให้เล่นการพนันชั่วคราว¹¹¹

ภาค 10 ว่าด้วยเครื่องเล่นการพนัน (Gaming Machines) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องเล่นการพนัน โดยพระราชบัญญัติการพนันได้กำหนดนิยามของเครื่องเล่นการพนันขึ้น โดยให้หมายความถึง “เครื่องกลไกที่ออกมาหรือดัดแปลงขึ้นเพื่อให้บุคคลคนเดียวหรือหลายคนใช้ในการเล่นพนัน”¹¹² แต่ไม่ได้หมายความรวมถึง คอมพิวเตอร์ที่มีไว้ใช้งานส่วนบุคคลหรือใช้งานร่วมกันตามปกติธรรมดา หรือโทรศัพท์ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อใช้สำหรับการเล่นพนันโดยเฉพาะ แม้จะมีการใช้เครื่องกลไกหรืออุปกรณ์ดังกล่าวในการเล่นพนันก็ตาม¹¹³ เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลในการเข้าเว็บไซต์เพื่อเล่นการพนัน หรือใช้โทรศัพท์ร่วมเล่นเกมทายผลพนัน เป็นต้น

นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดจำนวนของเครื่องเล่นการพนันที่ผู้เปิดให้มีการเล่นพนันจะมีไว้ให้บริการได้ตามขนาดของสถานที่และประเภทของใบอนุญาต และประเภทของรางวัลที่จะได้อีกด้วย¹¹⁴ โดยการมีเครื่องเล่นการพนันได้ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพนันก่อน¹¹⁵ หาก

¹⁰⁹ *The Gambling Act 2005*, Section 144.

¹¹⁰ *The Gambling Act 2005*, Structure of the Act (24), Explanatory Note

¹¹¹ *The Gambling Act 2005*, Structure of the Act (24), **Explanatory Note**

¹¹² *The gambling Act 2005*, Part 10, Section 235 (1) “In this Act “gaming machine” means a machine which is designed or adapted for use by individuals to gamble (whether or not it can also be used for other purposes)”

¹¹³ *The gambling Act 2005*, Part 10, Section 235 (2)

¹¹⁴ *Gambling Act 2005*, Summary of the Act (19), **Explanatory Note**

¹¹⁵ *Gambling Act 2005*, **Explanatory Note**, Structure of the Act (24)

กระทำการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องเล่นการพนัน โดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการกระทำความผิดอาญา¹¹⁶ แต่มีข้อยกเว้นว่า หากเป็นเครื่องเล่นที่ใช้เพื่อความบันเทิงในครอบครัวและไม่ได้มีไว้เพื่อการเสนอให้รางวัลหรือเล่นแบบมีรางวัล ก็สามารถเล่นได้

ภาค 11 ว่าด้วยลอตเตอรี่ (Lotteries) เป็นบทบัญญัติใหม่เกิดขึ้นจากการนำเอาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติลอตเตอรี่และกิจการมัจฉาทนาการ ค.ศ. 1967 มาทบทวนและปรับปรุงและนำมาบรรจุไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน¹¹⁷ บทบัญญัติในภาคนี้ ประกอบด้วย การโฆษณาลอตเตอรี่ในส่วนที่เอกชนเป็นผู้ออกสลากและรางวัล วิธีการออกรางวัล และความผิดที่เกี่ยวข้อง

ภาค 12 ว่าด้วยการจัดให้มีการพนันในชมรมหรือสมาคม ร้านอาหาร และงานออกร้าน (Clubs, Pubs, Fairs, &C.) เป็นส่วนที่ว่าด้วยการจัดให้มีการพนันในสถานที่ต่าง ๆ โดยเป็นบทบัญญัติที่พัฒนาขึ้นจากพระราชบัญญัติเกมการพนัน ค.ศ. 1968¹¹⁸ โดยบทบัญญัติในภาคนี้เน้นที่การออกใบอนุญาตโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในการอนุญาตให้จัดให้มีการพนันในระดับต่าง ๆ สถานที่ที่จัดให้มีการเล่นตามบทบัญญัติภาค 12 นี้ ได้แก่ ชมรมหรือสมาคม (club) ร้านอาหาร (pub) และงานออกร้าน (fair) การพนันหรือเกมที่อนุญาตให้มีการเล่นในสถานที่ดังกล่าวได้ เช่น บิงโก หรือเกมที่อยู่ในเครื่องเล่นการพนันต่าง ๆ โดยการจัดให้มีการเล่นเกมการพนันในลักษณะนี้ต้องขออนุญาต โดยมีข้อสังเกตว่าในภาค 12 นี้ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำหน่ายแอลกอฮอล์ในสถานที่เล่นการพนันที่เป็นร้านอาหารที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขายด้วย

ภาค 13 ว่าด้วยการละเล่นเพื่อชิงรางวัล (Prize Gaming) ประกอบด้วยคำนิยามของการละเล่นเพื่อชิงรางวัล การขออนุญาตให้มีการละเล่นเพื่อชิงรางวัล และสถานที่ที่อนุญาตให้มีการละเล่นเพื่อชิงรางวัล

ภาค 14 ว่าด้วยการจัดให้มีการเล่นพนันและการวางเดิมพันส่วนบุคคลและในกิจกรรมที่ไม่ใช่การประกอบธุรกิจ (Private and Non-commercial gaming and betting) ประกอบด้วยคำนิยามของการเล่น

¹¹⁶ *Ibid.*

¹¹⁷ *Gambling Act 2005, Explanatory Note, Structure of the Act (24)*

¹¹⁸ *Gambling Act 2005, Explanatory Note, Structure of the Act (24)*

พนันและการวางเดิมพันส่วนบุคคลและในกิจกรรมที่ไม่ใช่การประกอบธุรกิจ การขออนุญาตให้มีการจัดให้เล่น และบทกำหนดโทษในกรณีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยเฉพาะความผิดที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการนำเอาผลประโยชน์จากการออกสลากไปใช้ในทางที่มิชอบ¹¹⁹

ภาค 15 ว่าด้วยการตรวจสอบ (Inspection) ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานตำรวจ คณะกรรมการการพนัน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการพนัน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอื่น ๆ ในการสอบสวนเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพนัน รวมไปถึงให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ถูกตรวจสอบ¹²⁰

บทบัญญัติในส่วนนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานที่มีอำนาจในการตรวจสอบตามกฎหมายการพนัน ลักษณะของการตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบสถานที่ที่จัดให้มีการเล่นการพนัน การตรวจสอบการพนันที่เข้าข่ายละเมิดกฎหมาย การตรวจสอบใบอนุญาตให้มีการเล่นการพนัน และอำนาจและกระบวนการในการตรวจสอบ

ภาค 16 ว่าด้วยการโฆษณา (advertising) เป็นบทบัญญัติใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาการพนัน โดยมีการกำหนดโทษแก่การโฆษณาการพนันที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและการโฆษณาการพนันในต่างประเทศ และให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออกระเบียบข้อบังคับที่ใช้แก่การโฆษณาการพนัน¹²¹

ประกอบด้วยความหมายของการโฆษณา ขอบเขตในการโฆษณาการพนัน การโฆษณาการพนันในต่างประเทศ และหลักพิจารณาเรื่องดินแดนในกรณีของการโฆษณาการพนันที่เป็นการเล่นพนันจากระยะไกล

ภาค 17 ว่าด้วยความชอบด้วยกฎหมายของสัญญาเกี่ยวกับการพนันและการบังคับให้เป็นไปตามสัญญาเกี่ยวกับการพนัน (Legality and Enforceability of Gambling Contract) บทบัญญัติในส่วนนี้ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดว่าด้วยสัญญาเดิมที่มีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเคยบัญญัติให้สัญญาการพนันเป็นสัญญาที่ไม่มีผลบังคับในทางกฎหมาย มาเป็นสัญญาที่มีผลบังคับตามกฎหมาย¹²² โดยประกอบด้วยบทบัญญัติที่ใช้ในการพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของสัญญาการพนัน

¹¹⁹ *Gambling Act 2005*, Section 301-302.

¹²⁰ *Gambling Act 2005*, **Explanatory Note**, Structure of the Act (24)

¹²¹ *Gambling Act 2005*, **Explanatory Note**, Structure of the Act (24)

¹²² *Gambling Act 2005*, **Explanatory Note**, Structure of the Act (24)

คณะกรรมการการพนันอาจพิจารณาให้สัญญาการพนันที่เกิดขึ้นจากการหลอกลวงหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเป็น โฆษะก็ได้

ภาค 18 ข้อความทั่วไป (Miscellaneous and Generals) เป็นส่วนที่ว่าด้วยการตีความข้อความขอกฎหมายและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางเดิมพันในต่างประเทศ การหลอกลวงในการเล่นการพนัน การเล่นพนันในเรือเดินสมุทรและบนเครื่องบิน การคุ้มครองข้อมูลของผู้เล่นการพนัน เป็นต้น¹²³

นอกจากบทบัญญัติภาคต่าง ๆ ทั้ง 18 ภาคแล้ว พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ยังประกอบด้วยส่วนของแผนการดำเนินงาน (schedule) 18 แผนการและวัตถุประสงค์การในการดำเนินการเกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมายการพนันในภาคต่าง ๆ และมีส่วนของการอธิบายบทบัญญัติ (Explanatory Note) อยู่ในส่วนท้ายสุด เพื่ออธิบายที่มา ของกฎหมาย ช่วยในการทำความเข้าใจภาพรวมของบทบัญญัติแต่ละภาค และช่วยในการตีความบทบัญญัติกฎหมายด้วย

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์

ดังที่กล่าวมาข้างต้น พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ของอังกฤษนั้นมีส่วนที่กล่าวถึงการพนันในระยะไกลอยู่หลายส่วน และมีการกำหนดนิยามเอาไว้อย่างชัดเจนด้วย โดยคำว่า ‘การพนันระยะไกล’ หรือ remote gambling นั้น มีความหมายตามมาตรา 4 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ตามพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า การพนันที่บุคคลเข้าร่วมเล่นได้โดยวิธีการทางโทรคมนาคมในระยะไกล

(2) ตามพระราชบัญญัตินี้ การโทรคมนาคมในระยะไกล หมายความว่า การโทรคมนาคมโดยใช้

(ก) อินเทอร์เน็ต

(ข) โทรศัพท์

(ค) โทรทัศน์

(ง) วิทยุ หรือ

(จ) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ใช้อำนวยความสะดวกในการ

โทรคมนาคม¹²⁴

¹²³ *Gambling Act 2005, Explanatory Note, Structure of the Act (24)*

ในบทบัญญัติภาค 3 ว่าด้วยการกระทำความผิด มาตรา 36 (4) และ (5) ที่ว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายกับสถานที่ที่เล่นการพนัน (Territory Application) โดยบัญญัติถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นการพนันในระยะไกล (remote gambling equipment) เอาไว้ว่า ให้หมายความถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่นำมาใช้อำนวยความสะดวกในการเล่นการพนันในระยะไกล และให้หมายความรวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันระยะไกล อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงผลในการเล่นพนัน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลการเล่นพนัน แต่ไม่ให้ความหมายรวมถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงหาประโยชน์หรือเอาเปรียบบุคคลอื่นในการเล่นพนัน¹²⁴

---

¹²⁴ *The Gambling Act 2005 Part 1 : Principle concepts*

4. Remote gambling

(1) In this Act “remote gambling” means gambling in which persons participate by the use of remote communication.

(2) In this Act “remote communication” means communication using—

- (a) the internet,
- (b) telephone,
- (c) television,
- (d) radio, or
- (e) any other kind of electronic or other technology for facilitating communication.

¹²⁵ *The Gambling Act 2005 Part 3 : General Offences, Section 36*

(4) In this Act “remote gambling equipment” means, subject to subsection (5), electronic or other equipment used by or on behalf of a person providing facilities for remote gambling—

- (a) to store information relating to a person’s participation in the gambling,
- (b) to present, to persons who are participating or may participate in the gambling, a virtual game, virtual race or other virtual event or process by reference to which the gambling is conducted,
- (c) to determine all or part of a result or of the effect of a result, or
- (d) to store information relating to a result.

(5) In this Act “remote gambling equipment” does not include equipment which—

- (a) is used by a person to take advantage of remote gambling facilities provided by another person,
- and
- (b) is not provided by that other person

ส่วนในมาตรา 41 พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 นั้นได้บัญญัติคำนิยามของ “ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนัน” (gambling software) ว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อการเล่นพนันในระยะไกล แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงสิ่งทีนำมาใช้เชื่อมต่อเพื่อเล่นเฉพาะกับเครื่องเล่น (gaming machine) อย่างเดียว¹²⁶ และยังได้บัญญัติให้การนำเอาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนันมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้นเป็นความผิด¹²⁷ และในมาตรา 44 ได้บัญญัติว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เล่นที่อยู่นอกประเทศอังกฤษ และเป็นผู้เล่นที่อยู่ในพื้นที่ที่ห้ามมิให้เล่นการพนันตามที่กฎหมายกำหนดนั้น (prohibited territory) เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายด้วย

128

จากนิยามศัพท์นี้ การพนันออนไลน์ หรือการพนันที่อาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อหรืออุปกรณ์ในการเล่นจึงอยู่ในบังคับของบทบัญญัติกฎหมายนี้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการเล่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือก็ตาม

ข้อวิจารณ์พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005

หลังจากที่พระราชบัญญัติการพนันออกบังคับใช้แล้ว ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อประเมินกฎหมายที่ออกบังคับใช้ โดยในรายงานการศึกษาของกรมวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน และกีฬาของสภานิติบัญญัติของประเทศอังกฤษได้ให้ข้อวิจารณ์พระราชบัญญัติการพนันเอาไว้ว่า พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ยังไม่ประสบความสำเร็จในหลายประการ เช่น ผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมการพนันมี

¹²⁶ *The Gambling Act 2005 Part 3 : General Offences, Section 41 (2)*

In this Act “gambling software”—

(a) means computer software for use in connection with remote gambling, but

(b) does not include anything for use solely in connection with a gaming machine.

¹²⁷ *The Gambling Act 2005 Part 3: General Offences, Section 41 (1)* A person commits an offence if in the course of a business he manufactures, supplies, installs or adapts gambling software unless he acts in accordance with an operating licence.

¹²⁸ *The Gambling Act 2005 Part 3: General Offences, Section 44*

(1) A person commits an offence if he does anything in Great Britain, or uses remote gambling equipment situated in Great Britain, for the purpose of inviting or enabling a person in a prohibited territory to participate in remote gambling.

(2) In subsection (1) “prohibited territory” means a country or place designated for the purpose of this section by order made by the Secretary of State.

ข้อโต้แย้งว่ากระบวนการตามพระราชบัญญัติลูกแทงหรือก้าวถ่ายโดยความในพระราชบัญญัติมากเกินไป และกฎเกณฑ์ที่ออกมาบังคับใช้ยังขาดกลไกที่จะทำให้การเล่นพนันเป็นไปอย่างยุติธรรมกับผู้เล่น เป็นต้น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการพนันยังถูกวิจารณ์อีกด้วยว่า มีความสลับซับซ้อนมากเกินไปจนยากแก่การตีความ ทำให้คณะกรรมการการพนันและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันอีกด้วย¹²⁹ และในการศึกษายังพบอีกด้วยว่า ไม่ปรากฏหลักฐานใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า พระราชบัญญัตินี้ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบไม่ว่าทางบวกหรือลบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันที่ก่อให้เกิดปัญหากับผู้เล่นหรือสังคมในภาพรวม¹³⁰

จากข้อวิจารณ์ดังกล่าว คณะผู้จัดทำรายงานการศึกษาของกรมวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน และกีฬาของสภานิติบัญญัติของประเทศอังกฤษจึงได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ว่า คณะกรรมการการพนันควรปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย และควรประเมินผลกระทบที่เกิดจากการพนันให้มากขึ้นในการออกกฎหมาย และควรออกระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏอยู่ เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และคำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาทางอุตสาหกรรม เป็นต้น¹³¹

กฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกานั้น การบังคับใช้กฎหมายจะแบ่งออกเป็นระดับรัฐ ซึ่งรัฐบาลของแต่ละรัฐนั้น จะออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับคนในรัฐของตนเอง และอีกระดับหนึ่ง คือ ระดับสหรัฐหรือระหว่างรัฐ โดยกฎหมายนั้นจะใช้บังคับกับทุกรัฐ หรือเรียกได้ว่าเป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลาง (federal) นั่นเอง ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์นั้น มีทั้งในระดับรัฐและในระดับรัฐบาลกลาง โดยในที่นี่จะได้กล่าวถึงเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ที่ออกโดยรัฐบาลกลาง ได้แก่ Wire Act หรือ Federal Wire Act 1968 และ Unlawful Internet Gambling Enforcement Act 2006 (UIGEA)

¹²⁹ House of Commons, (2012) **The Gambling Act 2005: A bet worth taking? : First Report of Session 2012–13**

Volume I, London: The Stationery Office Limited, EV. 15

¹³⁰ Ibid.

¹³¹ Ibid.

กฎหมายควบคุมการใช้สื่อของธุรกิจการพนัน (Federal Wire Act 1961)

กฎหมายควบคุมการใช้สื่อของธุรกิจการพนันนี้ มีใจความสำคัญว่า ผู้ใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน หรือการเดิมพัน หรือการพนันขั้นต่อโดยอาศัยการโทรคมนาคมเป็นสื่อการทำธุรกิจการพนันไม่ว่าภายในรัฐหรือระหว่างรัฐ หรือใช้สื่อโทรคมนาคมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่จัดให้มีการเล่นการพนันหรือกิจกรรมการพนัน หรือเพื่อใช้ทำธุรกรรมส่งเงินเดิมพันให้แก่ลูกค้า ถือว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดและต้องถูกปรับตามกฎหมาย¹³²

เหตุที่ต้องตรากฎหมายนี้ขึ้นเนื่องจากทางรัฐบาลกลางสหรัฐต้องการป้องปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะการทำธุรกรรมของกลุ่มองค์กรอาชญากรรม (organized crime) ที่อาจอาศัยการใช้สื่อโทรคมนาคมและการพนันเป็นช่องทางในการส่งเงินหรือทรัพย์สิน

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ก็มีปัญหาในการตีความว่าจะนำมาปรับใช้แก่การพนันออนไลน์ได้หรือไม่ โดยกระทรวงยุติธรรมสหรัฐเห็นว่า การพนันออนไลน์ทุกกรณีตกอยู่ในบังคับของกฎหมายนี้ทั้งหมด แต่ศาลสหรัฐเห็นว่า ควรจะหมายความเฉพาะการพนันออนไลน์ที่ทำเป็นธุรกิจเท่านั้น และยังมีผู้ที่เห็นว่า การพนันตามกฎหมายนี้ ควรหมายความเฉพาะการพนันขั้นต่ออย่างการพนันที่เกี่ยวข้องกับกีฬา (sport betting) เท่านั้น แต่ไม่ควรหมายความรวมถึงการพนันลักษณะอื่น ๆ เช่น การเล่นโป๊กเกอร์ เป็นต้น

ในเวลาต่อมา ศาลอุทธรณ์สหรัฐก็ได้วินิจฉัยว่า กฎหมายการบังคับใช้ควบคุมการใช้สื่อของธุรกิจการพนันนี้ จะบังคับใช้ได้เฉพาะกับกรณีของการวางเดิมพันในการกีฬาเท่านั้น และศาลสูงของสหรัฐก็ยังไม่ได้อธิบายว่า ให้นำกฎหมายนี้ไปปรับใช้แก่การพนันออนไลน์ทุกกรณี ดังนั้น กฎหมายควบคุมการใช้สื่อของธุรกิจการพนัน ค.ศ. 1961 จึงใช้เฉพาะกับการพนันออนไลน์ได้ในบางเรื่องเท่านั้น

¹³² “Whoever being engaged in the business or wagering knowingly uses a Wire communication facility for the transmission in interstate or foreign commerce of bets or wagers or information assisting in the placing of bets or wagers on any sporting event or contest, or for the transmission of a wire communication which entitles the recipient to receive money or credit as a result of bets or wagers, or for information assisting in the placing of bets or wagers, shall be fined under this title or imprisoned not more than two years, or both.”

กฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Internet Gambling Enforcement Act 2006 หรือ UIGEA)

กฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Internet Gambling Enforcement Act 2006 หรือ UIGEA) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยรัฐสภาสหรัฐเพื่อบังคับใช้กับการพนันออนไลน์ โดยมุ่งเน้นไปที่การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนัน โดยกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายห้ามมิให้ธุรกิจการพนันรับชำระเงินจากบุคคลอื่นที่เล่นการพนันหรือวางเดิมพันในการพนันที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตซึ่งถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายภายใต้กฎหมายรัฐหรือสหรัฐ¹³³

การตรากฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นนี้ มีเหตุผลส่วนหนึ่งเนื่องมาจากปัญหาในการตีความกฎหมายควบคุมการใช้สื่อของธุรกิจการพนัน หรือ Wire Act ซึ่งศาลอุทธรณ์ตีความว่า ให้บังคับใช้ได้เฉพาะกับกรณีการวางเดิมพันในการกีฬาเท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงการพนันประเภทอื่น ๆ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการดำเนินการหรืออำนวยความสะดวกในการเล่น ประกอบกับในช่วง ค.ศ. 2005 การพนันออนไลน์ในสหรัฐมีการเติบโตขึ้นมาก¹³⁴ และผู้เล่นพนันออนไลน์นิยมใช้ระบบการจ่ายหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า “กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์” (e-wallet หรือ digital wallet)¹³⁵ ผู้ใช้บริการสามารถเปิดการใช้งานกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งและรับเงิน หรือถอนเงินออกจากกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยโอนเงินจากบัญชีธนาคารเข้าไปยังบัญชีกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์¹³⁶

นอกจากนี้ เหตุผลในการตรากฎหมายขึ้นก็เนื่องมาจากการพนันออนไลน์ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอยู่ภายนอกประเทศ และอยู่นอกเขตอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายของสหรัฐหรือของรัฐ ดังนั้น

¹³³ Federal Deposit Insurance Corporation (2006), **Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 Overview**. Available Online: <http://www.fdic.gov/news/news/financial/2010/fil10035a.pdf>

¹³⁴ Gerd Alexander (2008), **THE U.S. ON TILT: WHY THE UNLAWFUL INTERNET GAMBLING ENFORCEMENT ACT IS A BAD BET**, Duke Law & Technology Review (No. 5, 2008). Available Online: <http://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1181&context=dltr>

¹³⁵ *Ibid.*

¹³⁶ SPC Review (2008), E-Gambling Wallet. Available Online: <http://www.sportsbooks-info.com/e-wallets.html>

การยุติการดำเนินกิจกรรมของธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คือ ต้องตัดเส้นทางในการถ่ายเทเงินทุนของธุรกิจเหล่านั้น UIGEA จึงมีบทบัญญัติที่ให้การโอนเงินที่ได้จากการพนันที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือการพนันที่ผิดกฎหมายเป็นความผิดด้วย

สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยสังเขป

บทบัญญัติของกฎหมายประกอบด้วย 6 ส่วนหลัก คือ หลักการและเหตุผลของกฎหมาย บทนิยาม การโอนเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนัน บทบัญญัติว่าด้วยการทำธุรกรรมการเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันที่ผิดกฎหมาย การฟ้องคดีแพ่ง และบทบัญญัติอื่น ๆ โดยแต่ละมาตรามีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

มาตรา 5361 **ข้อค้นพบของรัฐสภาและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย** (31 USC § 5361 - Congressional findings and purpose) เป็นส่วนที่ว่าด้วยที่มาและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยรัฐสภาสหรัฐมีข้อค้นพบ 4 ประการอันเป็นที่มาของการออกกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่

1. การพนันทางอินเทอร์เน็ตได้รับเงินทุนในการดำเนินการผ่านระบบการจ่ายเงินทั้งที่เป็นอุปกรณ์บัตรเครดิต และการส่งผ่านสื่อโทรคมนาคม (wire transfers)¹³⁷
2. คณะกรรมการศึกษาผลกระทบจากการพนัน (The National Gambling Impact Study Commission) เสนอแนะให้ผ่านกฎหมายห้ามการโอนเงินผ่านสื่อโทรคมนาคมไปยังเว็บไซต์การพนันออนไลน์หรือธนาคารที่ให้บริการแก่เว็บไซต์ดังกล่าว¹³⁸
3. การพนันออนไลน์เป็นสาเหตุของยอดหนี้สะสมซึ่งส่งผลกระทบต่อสถาบันรับฝากเงิน (insured depository institutions) และอุตสาหกรรมสินเชื่อเพื่อผู้บริโภค (consumer credit industry)¹³⁹
4. กลไกใหม่ในการบังคับใช้กฎหมายการพนันในอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากกลไกการบังคับใช้กฎหมายการพนันเดิมนั้นไม่เพียงพอสำหรับการบังคับใช้แก่การพนันที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะกรณีการเล่นพนันข้ามรัฐหรือข้ามชาติ¹⁴⁰

¹³⁷ 31 USC § 5361 (a)(1)

¹³⁸ 31 USC § 5361 (a)(2)

¹³⁹ 31 USC § 5361 (a)(3)

มาตรา 5362 นิยามศัพท์ (31 USC § 5362 – Definitions) มีการให้ความหมายหรือบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับการพนันเอารวม 11 อนุมาตรา โดยให้คำนิยามของการวางเดิมพัน (bet or wager) ว่าเป็นการเสี่ยงโชคด้วยการวางเดิมพันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการทำนายผลการแข่งขัน หรือการแข่งขันกีฬา หรือเกมที่มีโอกาสแพ้ชนะโดยมีข้อตกลงหรือมีความเข้าใจตรงกันว่าบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นจะได้รับสิ่งที่เป็นเดิมพันนั้นหลังจากมีผลการแข่งขันหรือเกมดังกล่าวนั้นออกมาเป็นที่แน่นอน¹⁴¹

นอกจากเป็นการเสี่ยงโชคโดยการทำนายผลแพ้ชนะของเหตุการณ์หรือการแข่งขันกีฬาแล้ว การวางเดิมพันตามมาตรานี้ ยังหมายความรวมถึง การซื้อล็อตเตอรี่ และการเล่นพนันทายผลกีฬาตามมาตรา 3702 ซึ่งได้แก่ การพนันทายผลกีฬาที่มีขอบด้วยกฎหมายด้วย¹⁴² และให้หมายความรวมถึง ข้อเสนอแนะหรือข้อมูลเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันที่ผู้เล่นพนันหรือลูกค้ำของธุรกิจการพนันได้รับ¹⁴³ แต่มิให้หมายความรวมถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์หรือหุ้น การทำประกันภัยต่าง ๆ การฝากเงินกับสถาบันการเงินที่ได้รับการรับรอง และการเข้าร่วมแข่งขันที่ผู้เข้าร่วมไม่ต้องวางเดิมพัน หรือการเข้าร่วมเล่นเกมในโลกเสมือน (fantasy simulation game) หรือการประกวดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (education contest)¹⁴⁴ เกมเสี่ยงโชคที่ให้เล่นโดยไม่เสียเงิน (free games) ไม่ถือเป็นการพนัน แต่มีบทบัญญัติพิเศษอื่นที่อนุญาตให้เว็บไซต์เสนอแถมหรือเครดิตแก่ผู้เล่นได้ในกรณีที่ต้องการเล่นเกมอื่นต่อไปอีกได้ แต่ในกรณีที่ผู้เล่นเกมที่ไม่ต้องเสียเงินเดิมพันชนะรางวัลใหญ่ ผู้ให้บริการเล่นเกมการพนันโดยไม่เสียเงินต้องยุติการให้เครดิตหรือคะแนนสะสมแก่ผู้เล่นเมื่อผู้เล่นนำรางวัลนั้นไปขึ้นเงิน¹⁴⁵

¹⁴⁰ 31 USC § 5361 (a)(4)

¹⁴¹ 31 USC § 5362 (1)(A) “the staking or risking by any person of something of value upon the outcome of a contest of others, a sporting event, or a game subject to chance, upon an agreement or understanding that the person or another person will receive something of value in the event of a certain outcome”

¹⁴² 28 USC § 3702 - Unlawful sports gambling

¹⁴³ 31 USC § 5362 (1)(D)

¹⁴⁴ 31 USC § 5362 (1)(E)(i-ix)

¹⁴⁵ I. Nelson Rose (2006), **Gambling and the Law®: The Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 Analyzed**, *UNLV Gaming Research & Review Journal* (Volume 11, Issue 1, 2006), p. 533

ในส่วนจากระบบการชำระเงิน (Designated payment system) ตามกฎหมายนี้เป็นบทบัญญัติที่เกิดขึ้นใหม่¹⁴⁶ โดยระบบการชำระเงินตามกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ ระบบที่ผู้ให้บริการด้านธุรกรรมทางการเงินมิใช่เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมซึ่งรัฐมนตรีและคณะกรรมการผู้ว่าการรัฐได้ปรึกษาหารือร่วมกับอัยการสูงสุดพิจารณา และได้ออกเป็นคำสั่งหรือกฎเกณฑ์ว่าเป็นสิ่งที่ใช้อำนวยความสะดวกหรือเป็นสื่อในการทำธุรกรรมที่กฎหมายห้ามมิให้ทำได้¹⁴⁷ โดยผู้ให้บริการด้านธุรกรรมทางการเงิน (Financial transaction provider) หมายถึง ผู้ให้เครดิต ผู้ออกบัตรเครดิต สถาบันทางการเงิน ผู้อำนวยการช่องทางในการส่งผ่านเงินโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจการเป็นตัวแทนในการส่งเงิน หรือเครือข่ายระหว่างประเทศ ภายในประเทศ หรือระดับภูมิภาคที่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการโอนเงินหรือเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายดังกล่าว หรือเข้าร่วมในระบบการชำระเงินตามที่กฎหมายบัญญัติ¹⁴⁸

ระบบการชำระเงินตามกฎหมายที่ได้รับการพิจารณาโดยรัฐมนตรีและผู้ว่าการรัฐว่าอยู่ในความหมายจากระบบการชำระเงินตามกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ ระบบการชำระเงิน 5 ประเภท ต่อไปนี้

1. ระบบหน่วยงานกลางในการรับชำระเงิน (automated clearing house systems หรือ ACH),
2. ระบบบัตร (card systems)
3. ระบบเช็ค (check collection systems)
4. ธุรกิจโอนเงิน (money transmitting businesses) และ
5. ระบบการโอนผ่านสื่อโทรคมนาคม (wire transfer systems).¹⁴⁹

---

¹⁴⁶ *Ibid.* p. 534

¹⁴⁷ 31 USC § 5362 (3) “Designated payment system.— The term “designated payment system” means any system utilized by a financial transaction provider that the Secretary and the Board of Governors of the Federal Reserve System, in consultation with the Attorney General, jointly determine, by regulation or order, could be utilized in connection with, or to facilitate, any restricted transaction.”

¹⁴⁸ 31 USC § 5362 (4) “Financial transaction provider.— The term “financial transaction provider” means a creditor, credit card issuer, financial institution, operator of a terminal at which an electronic fund transfer may be initiated, money transmitting business, or international, national, regional, or local payment network utilized to effect a credit transaction, electronic fund transfer, stored value product transaction, or money transmitting service, or a participant in such network, or other participant in a designated payment system.”

¹⁴⁹ Federal Deposit Insurance Corporation, *Ibid.*

นอกจากนี้ ในมาตรา 5362 ยังได้บัญญัตินิยามของการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (unlawful internet gambling) อีกด้วย โดยให้ความหมายโดยทั่วไปว่า ได้แก่การวางเดิมพัน การรับเงินเดิมพัน หรือการเคลื่อนย้ายเงินเดิมพันที่เกิดจากการพนันที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของสหรัฐหรือกฎหมายของรัฐโดยวิธีการใด ๆ ก็ตามผ่านทางอินเทอร์เน็ต¹⁵⁰ แต่มิให้หมายความรวมถึงการเคลื่อนย้ายเงินเดิมพันที่เกิดขึ้นภายในรัฐใดรัฐหนึ่ง (intrastate transactions) และการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายเงินเดิมพันนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งม้าระหว่างรัฐ (the Interstate Horseracing Act of 1978) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันอื่น ๆ ตามที่กฎหมายนี้บัญญัติไว้ในมาตรา 3562

มาตรา 5363 ข้อห้ามมิให้ยอมรับชำระเงินที่ได้จากการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ผิดกฎหมาย (31 USC § 5363 - Prohibition on acceptance of any financial instrument for unlawful Internet gambling) บทบัญญัติมาตรานี้ห้ามมิให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนันหรือการเดิมพัน หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นที่ตนรู้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่มีชอบด้วยกฎหมาย¹⁵¹ ไม่ที่จะเป็นการให้เครดิต¹⁵² การโอนเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์¹⁵³ การโอนเงินผ่านเช็ค ดราฟท์ หรือเอกสารลักษณะเดียวกัน¹⁵⁴ หรือการดำเนินธุรกรรมทางการเงินใด ๆ ที่รัฐมนตรีและคณะกรรมการผู้ว่าการรัฐพิจารณาประกาศ¹⁵⁵ บทบัญญัตินี้จำกัดเฉพาะแก่ธุรกิจการพนันแต่ไม่รวมไปถึงผู้เล่นพนัน และไม่ได้ครอบคลุมบังคับถึงผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการชำระเงิน เว้นแต่กรณีที่บุคคลดังกล่าวเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน¹⁵⁶

¹⁵⁰ 31 USC § 5362 (10) (A) “The term “unlawful Internet gambling” means to place, receive, or otherwise knowingly transmit a bet or wager by any means which involves the use, at least in part, of the Internet where such bet or wager is unlawful under any applicable Federal or State law in the State or Tribal lands in which the bet or wager is initiated, received, or otherwise made.”

¹⁵¹ Jennifer W. Chiang (2007), Don’t Bet on it: How Complying with Federal Internet Gambling Law is not Enough, 4 *Shidler J. L. Com. & Tech.* 2 (Jun. 6, 2007), Available Online:

<http://www.lctjournal.washington.edu/Vol4/a02Chiang.html>

¹⁵² 31 USC § 5363 (1)

¹⁵³ 31 USC § 5363 (2)

¹⁵⁴ 31 USC § 5363 (3)

¹⁵⁵ 31 USC § 5363 (4)

¹⁵⁶ I. Nelson Rose, *Ibid.* p. 535

มาตรา 5364 นโยบายและกระบวนการจำแนกประเภทและการป้องกันการทำธุรกรรมที่ไม่ได้รับอนุญาต (31 USC § 5364 - Policies and procedures to identify and prevent restricted transactions) เป็นมาตราที่ว่าด้วยกระบวนการในการออกระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินที่อยู่ในข่ายความควบคุมของกฎหมายฉบับนี้ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีและคณะกรรมการผู้ว่าการรัฐภายใต้คำแนะนำของอัยการสูงสุดออกกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายนี้เพื่อบังคับใช้และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ ซึ่งองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวได้แก่ ผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับสหรัฐ และคณะกรรมการการค้าแห่งสหรัฐ (Federal Trade Commission)

มาตรา 5365 การเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง (31 USC § 5365 - Civil remedies) สำคัญของมาตรานี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนหลัก คือ อำนาจในการร้องขอให้มีการคุ้มครองชั่วคราวและอำนาจในการออกคำสั่งให้มีการคุ้มครองชั่วคราว และข้อจำกัดในการใช้มาตรการคุ้มครองชั่วคราว

ในส่วนของอำนาจในการร้องขอให้มีการคุ้มครองชั่วคราวและอำนาจในการออกคำสั่งให้มีการคุ้มครองชั่วคราว มาตรานี้ให้อำนาจแก่สหรัฐและอัยการประจำรัฐในการนำคดีแพ่งขึ้นสู่ศาลยุติธรรม¹⁵⁷ และศาลมีอำนาจในการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวแก่การทำธุรกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายนั้นได้ ทั้งก่อนและเมื่อมีการตัดสินคดี¹⁵⁸

มาตรการที่ดำเนินการในการคุ้มครองชั่วคราวหรือเข้าแทรกแซงการทำธุรกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นอยู่กับเขตอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย โดยกฎหมายนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 กรณีด้วยกัน

1. กรณีที่ดำเนินการโดยรัฐบาลกลาง (Institution by Federal Government) อัยการสูงสุดเป็นตัวแทนของสหรัฐในการดำเนินการร้องขอให้ศาลออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว¹⁵⁹ โดยศาลประจำเขต (district court) มีอำนาจในการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิจารณาคดีสิ้นสุด หรือมีคำสั่งห้ามไม่ให้บุคคลทำธุรกรรมที่มีชอบด้วยกฎหมายนี้ โดยให้เป็นไปตามหลักในการออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวตามกฎหมายพิจารณาความแพ่งของสหรัฐ¹⁶⁰

2. กรณีที่ดำเนินการโดยอัยการประจำรัฐ (Institution by state attorney general) อัยการประจำรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐอื่นที่มีอำนาจดำเนินการของรัฐซึ่งเชื่อได้ว่ามีธุรกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายเกิดขึ้น

¹⁵⁷ *Ibid.*, p. 536

¹⁵⁸ *Ibid.*

¹⁵⁹ 31 USC § 5365 (B) (1)(A)

¹⁶⁰ 31 USC § 5365 (B) (1)(B)

หรือกำลังจะเกิดขึ้นสามารถร้องขอคำสั่งศาลให้ออกมาตรการเพื่อป้องกันหรือระงับมิให้เกิดการละเมิดกฎหมายดังกล่าวขึ้นได้¹⁶¹ เมื่อมีการยื่นคำร้องแล้ว ศาลประจำรัฐอาจออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิจารณาคดีหรือคำสั่งห้ามไม่ให้บุคคลทำธุรกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายนั้นได้¹⁶²

3. กรณีที่เกิดขึ้นในเขตของชนพื้นเมืองอินเดีย (Indian Lands) ซึ่งเป็นเขตที่มีการอนุญาตให้เล่นพนันได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎเกณฑ์การเล่นพนันของชนพื้นเมืองอินเดีย (Indian Gaming Regulatory Act) รัฐบาลกลางสหรัฐและผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยกฎเกณฑ์การเล่นพนันของชนพื้นเมืองอินเดียเป็นผู้ดำเนินการโดยให้เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ¹⁶³

ในกรณีที่มีการดำเนินการกับการให้บริการทางคอมพิวเตอร์ (Computer Interactive Service) กฎหมายจำกัดมิให้ดำเนินมาตรการคุ้มครองชั่วคราวโดยการถอดหรือจำกัดการเข้าถึงเว็บไซต์ที่ทำธุรกรรมทางการเงินอันเป็นการละเมิดต่อกฎหมายฉบับนี้ เว้นแต่เว็บไซต์ดังกล่าวมีความรับผิดชอบตามมาตรา 3567¹⁶⁴ ทั้งนี้ กฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้กำหนดหน้าที่ให้ผู้ให้บริการคอมพิวเตอร์ต้องควบคุมดูแลการให้บริการของตนเองหรือต้องเสาะหาตรวจตราพฤติกรรมที่อาจละเมิดกฎหมายนี้¹⁶⁵ ตามปกติแล้ว ผู้ให้บริการคอมพิวเตอร์ไม่ถือว่ามีความรับผิดชอบตามกฎหมายนี้ เว้นแต่ผู้ให้บริการคอมพิวเตอร์ดังกล่าวรู้หรือมีส่วนในการควบคุมการวางเดิมพันหรือเล่นพนันนั้นด้วย¹⁶⁶ ไม่ว่าจะควบคุม จัดการ หรือแนะนำแก่เว็บไซต์ที่เปิดให้มีการวางเดิมพัน ชำระเงินเดิมพันในการเล่นพนันที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย¹⁶⁷ หรือเป็นเจ้าของเว็บไซต์หรืออยู่ภายใต้การดำเนินการหรือควบคุมของเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการวางเดิมพัน ชำระเงินเดิมพันในการเล่นพนันที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย¹⁶⁸

¹⁶¹ 31 USC § 5365 (B)(2)(A)

¹⁶² 31 USC § 5365 (B) (2)(B)

¹⁶³ 31 USC § 5365 (B) (3)(A)(i) and 31 USC § 5365 (B) (3)(A)(ii)

¹⁶⁴ 31 USC § 5365 (C) (1)(A)

¹⁶⁵ 31 USC § 5365 (C) (1)(C)

¹⁶⁶ 31 USC § 5365 (C) (2)

¹⁶⁷ 31 USC § 5365 (C) (2)(A)

¹⁶⁸ 31 USC § 5365 (C) (2)(B)

มาตรา 5366 โทษทางอาญา (31 USC § 5366 - Criminal penalties) กำหนดโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งจำคุกและปรับแก่บุคคลที่ยอมรับชำระเงินจากธุรกิจการพนันหรือการเดิมพัน หรือบุคคลอื่นที่ตนรู้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่มีขอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 3563¹⁶⁹ และเมื่อมีคำตัดสินว่าบุคคลดังกล่าวมีความผิดจริง ศาลอาจมีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวเข้าไปเกี่ยวข้องกับการวางเดิมพัน รับชำระเงินเดิมพัน ส่งเงินเดิมพัน รับส่งข้อมูลเกี่ยวกับการเดิมพัน หรือช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่การเดิมพันก็ได้¹⁷⁰

มาตรา 5367 มาตรการป้องกันการหลบเลี่ยงกฎหมาย (31 USC § 5367 –Circumventions Prohibited) มาตรานี้บัญญัติให้ผู้ให้บริการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์และสถาบันการเงินมีความรับผิดชอบในกรณีที่บุคคลหรือองค์กรดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินการเว็บไซต์ที่เปิดให้มีการเล่นพนันโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยตนเองไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม¹⁷¹

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกฎหมายการพนันของอังกฤษและสหรัฐอเมริกา

ลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 ของประเทศอังกฤษ คือ เป็นกฎหมายที่ครอบคลุมการพนันทั่วไปและการพนันออนไลน์ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะ คือ คณะกรรมการการพนันขึ้นมาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย มิได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมการพนันแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งยังมีการกำหนดให้มืองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาคำร้องที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจการพนันด้วย ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาการพนันของอังกฤษตั้งอยู่บนพื้นฐานของการออกใบอนุญาตเพื่อคุ้มครองผู้เล่น และมีมาตรการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพนันทั้งระบบอย่างครอบคลุม เช่น การเล่นพนันในสถานที่ต่าง ๆ บทบัญญัติคุ้มครองเยาวชน

¹⁶⁹ 31 USC § 5366 (a)

¹⁷⁰ 31 USC § 5366 (b)

¹⁷¹ I. Nelson Rose, *Ibid.* p. 541

ส่วนกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของสหรัฐเป็นมาตรการที่มุ่งเน้นไปยังการขัดขวางการทำธุรกิจการพนันในเชิงเศรษฐกิจ คือ การรับชำระเงินหรือเป็นตัวกลางในการรับส่งเงินเดิมพันแก่ธุรกิจที่ผิดกฎหมาย แต่ไม่ได้มุ่งเน้นในการยุติการเล่นการพนันหรือปราบปรามการพนันโดยตรง ซึ่งกฎหมายควบคุมการพนันในลักษณะเช่นนี้ ยังไม่ปรากฏในกฎหมายการพนันของไทย โดยกฎหมายควบคุมการพนันของไทยนั้น จะมุ่งเน้นไปยังการปราบปรามผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่นโดยตรงมากกว่า

สิ่งที่กฎหมายอังกฤษและกฎหมายสหรัฐเป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ การกำหนดนิยามศัพท์เอาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายการพนันไทยฉบับที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ กฎหมายการพนันของอังกฤษและกฎหมายสหรัฐได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับพนันออนไลน์เอาไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน และมีการระบุบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้นำมาบังคับใช้แก่กรณีดังกล่าวเอาไว้ด้วย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทางการปรับใช้กฎหมายการพนันกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

จากกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมถึงการควบคุมการพนันบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต ประกอบกับสถานะของการพนันออนไลน์ที่ไม่ต้องด้วยลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ตามความหมายเฉพาะ เพียงแต่เป็นการกระทำความผิดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์เท่านั้น การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่จึงอาจเกิดปัญหาขึ้นได้

แนวทางการปรับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 กับการพนันออนไลน์ ในทิศทางที่เป็นไปได้นั้น มีดังนี้

การดำเนินคดีกับผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

การปิดกั้นเว็บไซต์หรือการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนันนั้น หากไม่ใช่ช่องทางตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 20 ซึ่งใช้กันอยู่ในทางปฏิบัติ อาจใช้วิธีการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม มาตรา 15 ประกอบกับข้อ 13 และ 15 ว่าด้วยเหตุในการยกเลิก เพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต และมาตรการทางสังคมในการเผยแพร่ข้อมูลโทรคมนาคม เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตถือเป็นสื่อโทรคมนาคมประเภทหนึ่งเช่นเดียวกัน และแนวทางปฏิบัตินี้เป็นแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยทำความเข้าใจเป็นแนวทางในการดำเนินการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมแก่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาแล้ว¹⁷²

แนวทางในการแก้ไขกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับแก่การพนันออนไลน์

ในส่วนของกฎหมายการพนัน ควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้ครอบคลุมถึงการพนันออนไลน์หรือการพนันทางอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดอำนาจและวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการพนัน รวมถึงการรวบรวมพยานหลักฐานคดีการพนันซึ่งเป็นพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน

ในส่วนของกฎหมายการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ควรแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงบทบัญญัติที่ว่าด้วยการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมายให้ชัดเจนว่า กฎหมายดังกล่าวครอบคลุมถึงกรณีใดบ้าง เช่น ระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ซึ่งเกิดขึ้นจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ และการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น เพื่อให้ชัดเจนในการบังคับใช้ และทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่สับสนต่อการตีความกฎหมายอาญาเกินขอบเขตจนกลายเป็นการตีความเทียบเคียงกฎหมายอาญาได้ โดยอาจยังคงคำว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ขัด

¹⁷² บันทึกสำนักงานกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของเจ้าพนักงานในการปิดกั้นตรวจสอบเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมทางอินเทอร์เน็ต และของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 132 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเอาไว้ เพื่อเปิดช่องในการนำมาบังคับใช้แก่กรณีอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมแต่ยังไม่มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นความผิดก็ได้

ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่นำมาปรับใช้แก่กระบวนการวิธีพิจารณาความอาญาในภาพรวม ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนของการรวบรวมพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นำมาปรับใช้แก่กรณีความผิดที่เปลี่ยนผ่านจากพื้นที่ทางกายภาพเป็นพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปในมาตรฐานเดียวกัน และเป็นการขจัดปัญหาในการขาดกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้แก่การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตประเภทอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามมาในอนาคตในทุกกรณี

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้แก่การพนันออนไลน์

มีข้อวิจารณ์ว่ากฎหมายที่นำมาบังคับใช้แก่การพนันออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือระหว่างประเทศนั้น เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้น (reactive) มากกว่ามีลักษณะของการป้องกันปัญหา (proactive)¹⁷³ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันจึงควรคำนึงถึงการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย โดยศึกษาแนวโน้มของการพนันออนไลน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้ ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการพนันในภาพรวมทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคมด้วย เนื่องจากการพนันในหลายประเทศจัดเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่มีเงินหมุนเวียนอยู่เป็นจำนวนมาก และบทเรียนจากกฎหมายสหรัฐอเมริกาก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีมาตรการทางกฎหมายอื่นที่สามารถนำมาบังคับใช้ในการจำกัดการเติบโตของธุรกิจการพนันได้ด้วย โดยสามารถใช้ควบคู่ไปกับการกำหนดให้การเล่นพนันที่ผิดกฎหมายเป็นการกระทำความผิด ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายมุ่งเน้นไปที่การปราบปรามการกระทำความผิดแต่เพียงอย่างเดียว

การกำหนดนิยามศัพท์ให้มีความชัดเจนจะทำให้สามารถบังคับใช้กฎหมายแก่กรณีที่มีการพนันประเภทใหม่ ๆ ได้มากขึ้น และลดปัญหาในการตีความกฎหมายลงได้ และในขณะเดียวกัน

¹⁷³ Nelson Rose, I (2012), Internet Gambling Law, in Williams R, Wood, R T and Parke, J (eds) (2012), Routledge International Handbook of Internet Gambling, London: Routledge, p.273

นอกจากมองว่า ผู้ที่เล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นผู้กระทำความผิดแต่เพียงอย่างเดียวซึ่งเป็นมุมมองเชิงลบแล้ว ผู้ที่ออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับผู้เล่นการพนันควรพิจารณาผู้เล่นพนันในฐานะผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการในอีกมุมหนึ่งด้วย ในกรณีที่ผู้เล่นการพนันนั้นได้เล่นพนันที่ได้รับอนุญาตเสียประโยชน์จากผู้จัดให้มีการพนัน เช่น ถูกโกงหรือถูกเอาเปรียบ ทำนองเดียวกับกฎหมายของอังกฤษซึ่งมีวัตถุประสงค์หนึ่งเพื่อคุ้มครองผู้เล่นพนันด้วย เนื่องจากการสนับสนุนให้ผู้เล่นพนันนั้นมีทางเลือกและกลับเข้าสู่ระบบการพนันที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกฎหมายมากขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

1. กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503)
2. กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2548)
3. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ..., พ.ศ. 2550
4. คมกริช คุลยพิทักษ์ (ไม่ทราบปี), "การส่งผู้ร้ายข้ามแดน," <http://oldforum.serithai.net/index.php?topic=31935.0;wap2>
5. คำพิพากษาฎีกาที่ 120/2547 บ้านจอมยุทธ์ (เว็บไซต์). การเล่นตามมาตรา 4 ทวิ. [Online] http://www.baanjomjut.com/library_3/extension-1/bet/28.html
6. ญาณพล ชัยยืน (2007) อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer –Related Crime). [Online] <http://elearning.aru.ac.th/4000108/hum07/topic3/linkfile/print5.htm>
7. บันทึกสำนักงานกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของเจ้าพนักงานในการปิดกั้นตรวจสอบเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมทางอินเทอร์เน็ต และของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 132 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

8. พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478
9. พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
10. ไพบูลย์ อมรเกียรติภิญโญ (2551). คำอธิบาย พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, กรุงเทพฯ : โพรวิชั่น
11. ไพศาล ลีมสถิตย์. (2554). เปิดปม เป็น อยู่ คือ “พนันออนไลน์” สังคมไทยยุคไร้พรมแดน. โครงการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมปลอดภัย มวลนิสิตศรี-สฤษดิ์วงศ์.
12. มานิตย์ จุมปา (2553). คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, กรุงเทพฯ : วิญญูชน
13. ไมโครซอฟท์ประเทศไทย (เว็บไซต์). อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ประเภทต่างๆ. [online]
<http://www.microsoft.com/thailand/piracy/cybercrime.aspx>
14. ไม่ทราบผู้แต่ง, วิชาสังคมวิทยา. [online]
<http://www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/deviansocio47.htm>
15. วิชญ วงศ์สินศิริกุล (2554) เกมพนันออนไลน์: หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม.
16. สัมศักดิ์ ตั้งคณาพร, พ.ต.ท. (ไม่ทราบปี), เอกสารประกอบการสอนวิชา พ.ร.บ.การพนันฯ, [ออนไลน์] <http://somsaktang.wordpress.com/%E0%B8%9E-%E0%B8%A3-%E0%B8%9A-%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9E%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%99-%E0%B8%9E-%E0%B8%A8-%E0%B9%92%E0%B9%94%E0%B9%97%E0%B9%98/>
17. หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0031.212/2408 ลงวันที่ 10 เมษายน 2549 ถึงคณะกรรมการกฤษฎีกา
18. อักษราทร จุฬารัตน์, “หลักทั่วไปของการตีความในกฎหมายอิตาลี,”วารสารนิติศาสตร์ 1,3 (ธันวาคม 2512)
19. Thai Law Watch. (2556). ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. .... [Online]
<http://thailawwatch.org/bills/gambling-bill/>

ภาษาอังกฤษ

1. Alexander, G (2008), THE U.S. ON TILT: WHY THE UNLAWFUL INTERNET GAMBLING ENFORCEMENT ACT IS A BAD BET, Duke Law & Technology Review (No. 5, 2008). Available Online: <http://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1181&context=dltr>
2. Benschop, A (2002), "Peculiarities of Cyberspace," Building Blocks for an Internet Sociology [Online] http://www.sociosite.org/index_en.php
3. Boon, J (2005), "Remote Gambling — a new regime, but what are the odds?" in Electronic Business Law, The Legal Issues of Electronic Commerce and Communication (2005) 7 EBL 8, 9 (1 SEPTEMBER 2005), Reed Elsevier (UK) Ltd.
4. Chiang, Jennifer W. (2007), Don't Bet on it: How Complying with Federal Internet Gambling Law is not Enough, 4 Shidler J. L. Com. & Tech. 2 (Jun. 6, 2007), Available Online: <http://www.lctjournal.washington.edu/Vol4/a02Chiang.html>
5. Danquah, P and Longe, O.B. (2011). An Empirical Test of the Space Transition Theory of Cyber Criminality: The Case of Ghana and Beyond. Afr J. of Comp & ICTs. Vol 4, No. 2.)
6. Department of Culture (2002), Media and Sport, A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws. Available Online: http://www.hblb.org.uk/documents/92_WhitePaper_A_Safe_Bet_For_Success.pdf
7. Federal Deposit Insurance Corporation (2006), Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 Overview. Available Online: <http://www.fdic.gov/news/news/financial/2010/fi110035a.pdf>
8. Gambling Act 2005
9. Grabianowsky, E (2012). How Online Gambling Works. [online] www.howstuffworks.com/online-gambling2.htm

10. Greer, D E (2007), "The Physics of Digital Law" in Jack Balkin, et al. eds., Cybercrime, NYU Press
11. Heylighen, F (1994), Cyberspace, Principia Cybernetica Web. [Online] <http://pespmc1.vub.ac.be/CYBSPACE.html> Rouse, M (2010). "Cybercrime", [Online] <http://searchsecurity.techtarget.com/definition/cybercrime>
12. Hornle, J and Zammit, B. (2010), Cross-border Online Gambling Law and Policy, (Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, Inc)
13. House of Commons, (2012) The Gambling Act 2005: A bet worth taking? : First Report of Session 2012–13, Volume I, (London: The Stationery Office Limited)
14. House of Commons Culture, Media and Sport Committee , (2012), The Gambling Act 2005: A bet worth taking?, First Report of Session 2012–13, Volume I
15. Jaishankar K., (2007). "Establishing a Theory of Cyber Crimes", International Journal of Cyber Criminology, Vol. 1 Issue 2 July 2007, p. 7
16. Jaishankar K., (2008). Space Transition Theory of Cyber Crimes. [online] <http://www.sascv.org/drjaishankar/theory.html>
17. Janssen, C "Cybercrime", [Online] <http://www.techopedia.com/definition/2387/cybercrime>
18. Jowell, T (2002), Forward, in Department of Culture (2002), Media and Sport, A Safe Bet for Success - Modernising Britain's Gambling Laws. Available Online: http://www.hblb.org.uk/documents/92_WhitePaper_A_Safe_Bet_For_Success.pdf
19. Light, Roy (2007), "The Gambling Act 2005: Regulatory Containment and Market Control". Modern Law Review, Vol. 70, No. 4, pp. 626-653, July 2007. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=998665>
20. Lloyd, L (2011), Information Technology Law. (6th edition, Oxford: Oxford University Press)
21. McMullan, J L and Rege, A (2010). "Online crime and internet gambling." Journal of Gambling , Issue 24, July 2010

22. Nelson Rose, I (2006), *Gambling and the Law: The Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006 Analyzed*, UNLV Gaming Research & Review Journal (Volume 11, Issue 1, 2006)
23. Nelson Rose, I (2012), *Internet Gambling Law*, in Williams R, Wood, R T and Parke, J (eds) (2012), *Routledge International Handbook of Internet Gambling*, London: Routledge, p.273
24. Purdue University Police Department, *Computer Related Crime*, [Online] <http://www.purdue.edu/police/assistance/know/computer.htm>
25. SPC Review (2008), *E-Gambling Wallet*. Available Online: <http://www.sportsbooks-info.com/e-wallets.html>
26. Stringer, G (2008). *Conceptual Issues in Cyberspace*. University of Exeter
27. Taipale, K (2009). "UNIT 01: Overview, What is Cybercrime?" *Cybercrime, Cyberterrorism, and Digital Law Enforcement*. [online] <http://www.information-retrieval.info/cybercrime/index01.html>
28. Techterm (website), "Cybercrime", [Online] <http://www.techterms.com/definition/cybercrime>
29. The Florida Statutes 2012, Title XLVI, Chapter 815, *Computer related crime*
30. UNODC (2005), *Computer Related Crime, Fact Sheet 6*, The Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice, 18-25 April 2005, Bangkok, Thailand
31. *Unlawful Internet Gambling Act 2007*
32. *US v Saccoccia*, (Justice Cynthia Holcomb Hall <http://www.duhaime.org/LegalDictionary/D/DualCriminality.aspx>)
33. Walden, I (2007), 'Computer Crime and Information Misuse,' in Chris Reed and John Angel (2007), *Computer Law* (6th edition, Oxford: Oxford University Press)
34. West Bengal Police Department, *Computer Crime*. [online] <http://www.emdp.in/cyber-crime>